

CIRCULAR REGULATION DEAL (CIREDE)

COLLABORATE TO OVERCOME LEGAL BARRIERS TO CIRCULAR ECONOMY

Rapport aan de Regering

4 april 2019

Inhoudsopgave

1. Contextualisatie van de voorziening	4
1.1. Oorsprong	4
1.2. Doelstellingen	4
2. Bestuur en werkmodaliteiten	5
2.1. Algemene methodologie	5
2.2. Uitvoeringsfasen	6
2.2.1. Identificatie van de barrières	6
2.2.2. Eerste werkprogramma	7
2.2.3. Modaliteiten om de acties te identificeren	11
3. Werkgroep – Tijdelijke bezetting	14
3.1. Context	14
3.2. Presentatie van de actievoorstellen	15
3.2.1. Acties op korte termijn	15
3.2.2. Activiteiten op middellange termijn	21
3.2.3. Aanbevelingen	24
3.3. Conclusies	28
4. Afvalreglementering	31
4.1. Context	31
4.2. Presentatie van de actievoorstellen	32
4.2.1. Acties op korte termijn	32
4.2.2. Acties op middellange termijn	34
4.2.3. Aanbevelingen	42
4.3. Conclusies	44
5. Informatie met betrekking tot het rechtskader van een goed (SR)	46
5.1. Context	46
5.2. Presentatie van de actievoorstellen	47
5.2.1. Acties op korte termijn	47
5.2.2. Activiteiten op middellange termijn	58
5.3. Conclusies	62
6. Beoordeling van de werking	64
6.1. Identificatie van belemmeringen en keuze van prioritaire thema's	64
6.2. Samenstelling van de werkgroepen	65
6.3. Organisatie van de werkgroepen	65

6.4.	Conclusie van de evaluatie	65
7.	Aanbevelingen	67
7.1.	Toepassingsgebied van CiReDe	67
7.1.1.	Bevorderen van de overgang naar een meer circulaire gewestelijke economie	67
7.2.	Optimalisatie van de CiReDe-voorziening	67
7.1.2.	Concrete elementen zoals invoergegevens.....	67
7.1.3.	Geassocieerde betrokken partijen	69
7.3.	Een benadering voor een betere regelgeving	71
8.	Algemene conclusies	73
8.1.	Uitvoering van de actiefiches	74
Bijlage 1: Lijst van door de CiReDe-voorziening geïdentificeerde obstakels.		75
Bijlage 2: Deelnames aan de werkgroep		79
Bijlage 3: Lijst van te voeren acties		83

1. Contextualisatie van de voorziening

1.1. Oorsprong

Gewestelijk Programma in Circulaire Economie

Op 10 maart 2016 heeft de Gewestregering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het Gewestelijk Programma in Circulaire Economie (GPCE) aangenomen. Deze voorziet in de maatregelen LEG2 en GOUV 4 in de oprichting van een platform voor de identificatie van technische en administratieve obstakels via een publiek-privaat partnerschap.

Nota van de Gewestregering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Op 26 april 2017 heeft de Gewestregering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de nota met betrekking tot de principes van de voorziening voor het identificeren van de obstakels voor de circulaire economie en de uitvoering ervan aangenomen. De nota valideert de principes die de voorziening en de uitvoering ervan gaan reguleren.

Initiatiefadvies van 24 november 2016 van de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over het Gewestelijk Programma in Circulaire Economie

"Het ESRBHG acht het wenselijk ervoor te zorgen dat wettelijke, administratieve of regelgevende belemmeringen de dynamiek van de economische overgang niet in de weg staan. Volgens het ESRBHG moet er echter voor worden gezorgd dat het milieu, de gezondheid, de veiligheid en de rechten van de werknemers worden beschermd. In dit opzicht heeft de maatregel "GOUV 4 van het GPCE" een fundamentele rol.

1.2. Doelstellingen

De algemene doelstelling van de CiReDe-voorziening is het identificeren, prioriteit geven aan en oplossen van de juridisch-administratieve elementen die juridisch-administratieve obstakels vormen en die moeten worden verkleind om de ontwikkeling van de overgang naar een circulaire economie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te bevorderen.

Om de geïdentificeerde obstakels weg te nemen, moet er een reeks concrete actievoorstellen worden opgesteld die door de belangrijkste betrokken partijen gezamenlijk zijn opgesteld en gevalideerd, zowel wat de inhoud als wat de uitvoeringsmodaliteiten betreft.

Deze vereenvoudigingsdoelstellingen, die tot doel hebben onnodige inhoud uit het rechtskader te verwijderen, zijn met name gebaseerd op de Europese aanpak met betrekking tot "Better Regulation", die pleit voor een maximale transparantie. Het is een aanpak die is gebaseerd op de sterke betrokkenheid van actoren uit de praktijk en bijzondere aandacht schenkt aan de samenhang van de verschillende wetten.

2. Bestuur en werkmodaliteiten

2.1. Algemene methodologie

De voorziening valt onder het gezag van het GPCE-coördinatiecomité, dat zelf onder het gezag valt van de leidende ministers en de regering. Het doel van de voorziening is enerzijds om de identificatie en prioritering van juridisch-administratieve obstakels met betrekking tot CE te organiseren en anderzijds om mogelijke oplossingen uit te werken waarover de regering moet beslissen.

De identificatie van juridisch-administratieve obstakels en prioriteiten is met name gebaseerd op de elementen die door het GPCE zijn geïdentificeerd, de vastgestelde elementen (Lijst van behoeften van de Brusselse ondernemers) binnen het begeleidende werk van hub.brussels en **door een raadpleging van de partners en betrokken partijen van het GPCE**.

Elk jaar stelt de voorziening een werkprogramma op waarin de geïdentificeerde juridisch-administratieve obstakels worden opgesomd, stelt het de prioritaire thema's voor die moeten worden aangepakt en stelt het voor elk daarvan een voorstel op voor een evenwichtige werkgroep (sociale en publieke gesprekspartners) door de betrokken overheden en economische en sociale actoren aan te wijzen. Dit werkprogramma wordt eerst voor advies naar de Economische en Sociale Raad en de Milieuraad gestuurd voordat het door het coördinatiecomité van het GPCE wordt goedgekeurd. CiReDe is een voorziening die zich onderscheidt door de nauwe samenwerking tussen de sociale partners en de overheid.

De volledige organisatie van de discussie wordt verzorgd door de voorziening en niet door de administratie/dienst die verantwoordelijk is voor de onderhavige administratieve regel. Daarnaast wordt er zoveel mogelijk gestreefd naar consensus of wordt ten minste de presentatie van de standpunten in termen van aanbevolen oplossingen gerapporteerd.

Een jaarlijks activiteitenrapport en jaarlijkse aanbevelingen worden uiterlijk in maart volgend op het voorgaande jaar opgesteld en worden ook voor advies voorgelegd aan het ESRBHG en de Milieuraad.

Om haar taken uit te voeren, werkt de voorziening als volgt:

- Om de dialoog en de gezamenlijke opbouw van oplossingen te verzekeren, wordt het beheer (het (vice-)voorzitterschap) van de voorziening door de voor het GPCE verantwoordelijke ministers toevertrouwd aan een persoon die wordt gekozen uit drie namen van de sociale partners en voorgesteld door het ESRBHG. Dit jaarlijkse voorzitterschap wordt afwisselend door een vertegenwoordig(st)er van de private sector en een vertegenwoordig(st)er van de werknemersorganisaties uitgeoefend. De vice-voorzitter van het jaar N wordt de voorzitter van het jaar N+1 om de continuïteit van de werkzaamheden te waarborgen.
- Het secretariaat bestaat uit hub.brussels, Leefmilieu Brussel en een lid van het permanente secretariaat van het ESRBHG. Dit wordt ondersteund door een externe¹ adviesdienst en zorgt voor het volledige operationele beheer van het secretariaat van de structuur (beheer van de vergaderingen, notulen, opstellen van verslagen, ...);

¹ Op dit moment COMASE.

- Een pool van juridische experts en/of experts op het gebied van administratieve vereenvoudiging (bv. juridisch advies...) werd gekozen via een aanbesteding² om te zorgen voor specifieke bijstand in dossiers en een transversale analyse van de wetgeving met het oog op de vereenvoudiging ervan;
- Indien nodig zal het secretariaat een beroep doen op de expertise van Easy.brussels van de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel (GOB) als het gaat om administratieve vereenvoudiging en e-government.

2.2. Uitvoeringsfasen

2.2.1. Identificatie van de barrières

Om de regelgevingsobstakels voor de circulaire economie te identificeren, heeft de stuurgroep (bestaande uit de (vice-)voorzitters en het secretariaat) ontmoetingen georganiseerd om de voorziening en de doelstellingen ervan te presenteren, om te overtuigen dat de voorziening van belang is voor de publieke en private sectoren (voor de Brusselse circulaire economie in het algemeen) en om de steun van de betrokken partijen te krijgen.

Naast de actoren van het GPCE (gebiedscoördinatoren) heeft de stuurgroep ook de Kamer van Koophandel (BECI), de Unie van de Middenklasse (UCM) en de sectorfederaties die actief zijn in het kader van het GPCE, namelijk de Confederatie Bouw van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de federatie Ressources (groepering van sociale ondernemingen die actief zijn in de circulaire economie), Go4Circle en COBEREC geraadpleegd. Deze raadpleging vond plaats via bilaterale bijeenkomsten, het versturen en verzamelen van een vragenlijst en de organisatie van een workshop op 14 juni 2018.

Deze raadpleging ging gepaard met een theoretisch onderzoek op basis van:

- De lijst van Ondernemersbehoeften van hub.brussels voor Brusselse ondernemingen.
- Het wetenschappelijk rapport dat werd gepubliceerd in het kader van de operatie Fosfor (een project gefinancierd door het programma Co-Create van Innoviris dat is gericht op het bestuderen van de beste mogelijkheden voor gedecentraliseerde inzameling en hergebruik van bioafval in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).
- Het eindrapport van de stedenbouwkundige en juridische studie voor de ontwikkeling van de stadslandbouw in het Brussels Gewest, in opdracht van Leefmilieu Brussel.

In de bijlage presenteren wij alle obstakels die in de aanloop naar het eerste werkprogramma zijn geïdentificeerd, met een indeling in de volgende thema's:

- De einde-afvalfasestatus.
- Opslag, inzameling en transport van afval.
- Milieuvergunning.
- Stedenbouwkundige vergunning en ruimtelijke ordening.
- Toegang tot gereguleerde informatie.

² Op dit moment advocatenkantoor HSP.

- Productnormen.
- Voorbeeldfunctie van de overheid.
- Risicobeheer.

2.2.2. Eerste werkprogramma

2.2.2.1. Selectiefase

Op deze lijst van geïdentificeerde obstakels werd ermee ingestemd om een eerste selectiecriteria toe te passen, namelijk dat de juridisch-administratieve obstakels kunnen worden weggenomen in het kader van de bevoegdheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en zijn manoeuvreerruimte, in het bijzonder met betrekking tot het Europese kader.

Als het obstakel al wordt weggenomen, is dit niet als een prioritair thema opgenomen, maar kan dit het onderwerp zijn van aanbevelingen van deze voorziening om modaliteiten voor te stellen om de relevante publieke en private actoren bij de maatregel te betrekken tijdens de bouwfase van het project. Het doel is dan ook om de filosofie van CiReDe nu al toe te passen voor huidige en toekomstige wijzigingen aan ordonnances en regelgevingen.

2.2.2.2. Prioriteringsfase

Naast de selectiefase werd er ook overeengekomen om prioriteiten te stellen om de drie prioritair thema's in het eerste jaarlijkse werkprogramma van de regeling vast te stellen. Om dit werk uit te voeren werd elk obstakel geanalyseerd en geëvalueerd aan de hand van de volgende vier criteria:

- Positief effect op de ontwikkeling van de Circulaire Economie;
- Positief effect op het Milieu;
- Eenvoudig uit te voeren om het juridisch-administratieve obstakel weg te nemen;
- Snelheid van de effectieve impact op de ontwikkeling van de circulaire economie, zodra het juridisch-administratieve obstakel is weggenomen.

Hoewel de eerste twee prioriteitscriteria voor de hand lijken te liggen, zijn het derde en vierde criterium vastgesteld met als doel om snel eerste resultaten te behalen en zo snel het nut van een voorziening als CiReDe te bevestigen.

Op basis van dit analyseschema en een werk om de obstakels met betrekking tot hetzelfde thema te groeperen, zijn de volgende drie transversale prioritair thema's geselecteerd:

- **Tijdelijke bezetting en het uitvoeren van tijdelijke circulaire activiteiten**
- **Interregionale harmonisatie van de afvalwetgeving.**
- **Verbetering van de informatie over het rechtskader van een goed om de ontmoeting tussen vraag en aanbod van ruimten voor de realisatie van circulaire economische activiteiten te vergemakkelijken.**

2.2.2.3. Contextualisatie van prioritair thema's

Tijdelijke bezetting en het uitvoeren van tijdelijke activiteiten

Laten we hier in de eerste plaats de twee belangrijkste contextuele elementen herhalen die hebben geleid tot de identificatie van het thema van tijdelijke bezettingen en tijdelijke activiteiten zoals mogelijkheden om bepaalde obstakels voor projecten binnen de circulaire economie weg te nemen:

1. Het Brusselse gewest krijgt te maken met bijzondere bouwkundige overbelasting, met name in verband met de daarmee gepaard gaande noodzaak om het woningaanbod te ontwikkelen en de ontwikkeling van economische projecten mogelijk te maken;
2. Projecten voor circulaire economie leiden zowel tot de identificatie van specifieke behoeften voor elk economisch project als tot nieuwe en specifieke situaties. Daarom is het noodzakelijk om het volgende te doen:
 - Beantwoorden aan de behoefte aan geschikte ruimtes, zowel op het gebied van
 - Omvang - soms kan een vermindering van het aantal vierkante meters leiden tot de wens om een reeks initiatieven met heterogene bestemmingen/gebruiksmogelijkheden op één locatie onder te brengen
 - Kosten
 - Multifunctionaliteit
 - Mogelijkheden om experimenten uit te voeren;
 - Nog eens nadenken over de interacties tussen verschillende soorten betrokkenen en functies: ontmanteling/logistiek/herverpakking/marketing of terbeschikkingstelling
 - Economische projecten beschouwen op een manier die meer in hun directe omgeving is geïntegreerd: mutualisering, korte productieketen, betrokkenheid van de burger, enz.

In verband met deze contextuele elementen en op basis van de discussies in de werkgroep kunnen de obstakels die in een eerder stadium zijn geïdentificeerd door de geraadpleegde partners en instellingen als volgt worden samengevat:

- A. Het regelgevend kader voor stedelijke en ruimtelijke ordening definieert de functies, bestemmingen en gebruiksmogelijkheden van de plaatsen/ruimten/gebouwen waar er activiteiten van tijdelijke bezetting plaatsvinden. De realiteit van de tijdelijke bezetting en de diversiteit van de activiteiten die zich daar ontwikkelen, worden hier geconfronteerd met een regelgevend kader dat niet is aangepast aan de realiteit ter plaatse. Zo zal een tijdelijke bewoning van een gebouw bijvoorbeeld culturele activiteiten, sociale cohesie, ambachten, moestuinen in hetzelfde gebouw ontwikkelen, terwijl het oorspronkelijk bedoeld was voor kantooractiviteiten. Het gaat dus om een bestemmingswijziging van het gebouw waarvoor een stedenbouwkundige vergunning is vereist.
- B. De regelgeving inzake stedenbouwkundige en milieuvergunningen biedt niet de nodige flexibiliteit voor de fasen van toegepaste experimenten van de circulaire economieprojecten. De tijdelijke bezetting wordt immers gebouwd door actoren uit de praktijk en kan bijvoorbeeld niet van tevoren worden gepland in een vergunningsaanvraag.
- C. De door de DBDMH af te geven vergunningen nemen veel tijd in beslag, wat een echte belemmering wordt voor de tijdelijke bezetting. Handhaving van de veiligheidseisen is noodzakelijk, maar sommige maatregelen lijken te streng in verhouding tot deze eisen.

Interregionale harmonisatie van de afvalwetgeving.

In de eerste plaats is het noodzakelijk om hier de twee belangrijkste contextuele elementen te herhalen die hebben geleid tot de identificatie van het thema van interregionale harmonisatie van de afvalwetgeving om bepaalde obstakels voor projecten binnen de circulaire economie weg te nemen:

- De circulaire economie leidt tot de ontwikkeling van een nieuwe aanpak binnen het beheer van de stromen (met name op het vlak van de inzamelings-, sorteer- en verwerkingsinfrastructuur) en het op de markt brengen van herbruikbare producten, in een gebied dat niet beperkt kan worden tot het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het doel is dus de interregionale samenhang te bevorderen en zo bepaalde obstakels weg te nemen die verband houden met het bestaan van 3 verschillende regelingen voor dezelfde nationale markt.
- Door de dimensies in de interregionale samenhang die moeten worden versterkt te analyseren, kunnen we meteen zien dat het rechtskader van afvalbeheer centraal staat, zowel op het vlak van logistiek als in de ontmantelings- en hergebruiksfasen.

In verband met deze contextuele elementen en op basis van de discussies in de werkgroep werden de volgende obstakels in dit stadium geïdentificeerd:

- Gebrek aan coördinatie van gewestelijk beleid in verband met de circulaire economie. Ondernemingen worden dus geconfronteerd met 3 verschillende regelingen en 3 verschillende strategieën.
- Gebrek aan erkenning tussen gewesten van registraties (behalve voor het transport) en goedkeuringen van exploitanten van afvalbeheer en niet-automatische erkenning tussen gewesten van “end of waste” (marketingproblemen).
- Moeilijkheden in verband met de afvalfasestatus voor herplaatsing, reparatie, hergebruik en voorbereiding voor herplaatsing. Bijvoorbeeld:
 - - iemand die houten pallets hergebruikt om meubels te maken wordt beschouwd als een afvalverwerkingscentrum,
 - - kledingcontainers in de sociale economie worden beschouwd als voorzieningen voor afvalinzameling.
 - Visuele sortering tussen apparatuur die kan worden hergebruikt en apparatuur die moet worden gerecycleerd, wordt beschouwd als een afvalverwerkingsactiviteit.
- Moeilijkheden in verband met de status van gevaarlijke afvalstoffen die een relatief groot aantal onevenredige wettelijke en administratieve verplichtingen met zich meebrengen, zoals de goedkeuringsprocedure voor inzamelaars, handelaars en makelaars in gevaarlijke afvalstoffen.
- De vereisten op het gebied van traceerbaarheid en rapportage zijn hoog en vaak verschillend van gewest tot gewest en zelfs binnen hetzelfde gewest (bijv. rapportage door vervoerders, beheer van het afvalregister, rapportage via UPV's: BeeWee, RecyData, ...).
- Moeilijkheden in verband met de kosten van de doorgang op (de)constructieplaatsen om de ontmanteling en in-situ sortering van materialen te bevorderen.

Verbetering van de informatie over het rechtskader van een goed om de ontmoeting tussen vraag en aanbod van ruimten voor de realisatie van circulaire economische activiteiten te vergemakkelijken

De ontwikkeling van een circulaire economie vereist bijzondere aandacht voor de locatie van activiteiten in geschikte ruimten.

Dit gezegd zijnde en gelet op de realiteit van de vastgoedmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, is het dus noodzakelijk om de optimale afstemming tussen vraag en aanbod te bevorderen, met name met betrekking tot de vergunningen die al dan niet via de stedenbouwkundige vergunning aan een goed zijn verbonden.

Zowel voor de drager van een nieuw project binnen de circulaire economie als voor de ontwikkeling van projecten binnen de circulaire economie door bestaande economische actoren krijgt het altijd de voorkeur om procedures te vermijden die gericht zijn op het wijzigen van een stedenbouwkundige vergunning en zo ook de onzekerheid die deze met zich meebrengen te vermijden.

Het is dan ook duidelijk dat de stedenbouwkundige vergunning (SV) een centraal element is in de validatie van de correspondentie tussen een goed en de activiteiten die men daar wilt ontwikkelen.

De actoren uit de praktijk, met name binnen de ondersteuning van projectleiders binnen circulaire economie, stellen echter maar al te vaak vast dat deze dimensie van stedenbouwkundige informatie door de projectleiders onvoldoende wordt geïntegreerd in hun onderzoek, wat er regelmatig voor zorgt dat ze na het maken van hun keuze vaststellen dat de dimensie ontoereikend is.

Deze situatie wordt verklaard door een reeks parameters. In het kader van het onderzoek wordt er in het bijzonder aandacht besteed aan alle andere dimensies die bepalend zijn voor het zoeken naar een goed (ruimte, prijs, ligging, toegankelijkheid, enz.), een fenomeen dat nog wordt versterkt door een gebrek aan zichtbaarheid en precisie van de stedenbouwkundige informatie met betrekking tot het begeerde goed.

Met betrekking tot deze contextuele elementen zijn de volgende obstakels geïdentificeerd:

1. Grote verscheidenheid aan sites met informatie over de situatie van een goed.
2. Op deze sites - waaronder de "online vergunning"-site van Urban - is er geen informatie beschikbaar over de bestemming of het legale gebruik van onroerend goederen die te koop of te huur zijn.
3. Moeilijkheden bij de toegang tot informatie met betrekking tot de stedenbouwkundige vergunning van een goed op het niveau van de gemeenten, met name voor vergunningen van vóór 1998.

Wat de toegang tot milieu-informatie betreft, geeft de website van Leefmilieu Brussel de cartografie van de vergunningen en de daarin opgenomen informatie reeds duidelijk en nauwkeurig aan. Het gaat er dus ook om de gebruikers toegang te geven tot globale informatie voor elk gebouw op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2.2.3. Modaliteiten om de acties te identificeren

2.2.3.1. Samenstelling van de werkgroepen

Op basis van de drie geselecteerde prioritaire thema's werd er overeengekomen om de samenstelling van de drie werkgroepen ad hoc vast te stellen.

Om dit te doen, was het noodzakelijk om de aanpak van de voorziening te respecteren, met name op basis van een evenwichtige vertegenwoordiging van de private en publieke sectoren met betrekking tot de economische activiteit en het milieu in Brussel en het neutraal sturen van de discussies.

De belangrijkste vakbonden en werkgeversorganisaties en sectorfederaties, zoals BECI, Resources, CBB-H, FEBEM en Go4Circle/COBEREC, UCM, moesten hier dus bij betrokken worden. Naast de administraties die zijn aangesloten bij het CiReDe-secretariaat waren ook de administraties die verantwoordelijk zijn voor de onderhavige regel of die betrokken zijn bij de uitvoering ervan vertegenwoordigd. Indien nodig kunnen andere administraties worden uitgenodigd om aan de besprekingen deel te nemen.

Ter herinnering en in overeenstemming met de nota die de regering op 27 april 2017 heeft aangenomen, wordt de volledige organisatie van de discussie verzorgd door de voorziening en niet door de administratie/dienst die verantwoordelijk is voor de onderhavige administratieve regel. Daarnaast wordt er zoveel mogelijk gestreefd naar consensus of werd ten minste de presentatie van de standpunten in termen van aanbevolen oplossingen gerapporteerd. Het ging er niet om de exacte termen in de juridisch-administratieve vorm van de aanbevolen oplossing op te stellen, maar wel de essentiële opties en componenten.

In verband met de definitie van de verschillende hierboven genoemde werkgroepen is de aanvankelijke samenstelling van deze groepen vastgesteld, met de mededeling dat er, afhankelijk van de werkgroep, aanvullende instanties kunnen worden opgenomen.

Uitvoering van tijdelijke activiteiten

BECI - UCM - UNIZO - CBB-H - AGORIA - BRUXEO - ABVV - ACV - ACLVB - hub.brussels - Leefmilieu Brussel - ESRBHG - Urban - Perspective - MSI - Citydev - Haven van Brussel - Brulocalis.

Interregionale harmonisatie van de afvalwetgeving

BECI - UCM - UNIZO - COMEOS - CBB-H - AGORIA - ABVV - ACC - ACLVB - hub.brussels - Leefmilieu Brussel - ESRBHG - Net Brussel - Essenscia - Go4Circle/COBEREC - Ressources - Brussel Economie en Werkgelegenheid.

Informatie met betrekking tot het rechtskader van een goed

BECI - UCM – UNIZO – CBB-H – AGORIA – BRUXEO – ABVV – ACV – ACLVB – hub.brussels - Leefmilieu Brussel – ESRBHG – Urban – Perspective – CIRB – Brulocalis.

2.2.3.2. *Werkwijze van de werkgroepen (WG)*

Tussen 9 oktober en 4 december 2018 heeft elke werkgroep drie vergaderingen gehouden.

Tijdens de eerste vergaderingen konden de werkzaamheden worden gecontextualiseerd, met name door de presentatie van de standstill-verplichting. Het standstill-principe wordt gedefinieerd als de verplichting voor overheidsinstanties om het beschermingsniveau van burgers door bestaande normen of besluiten niet aanzienlijk te verlagen, zonder dat er dwingende redenen van algemeen belang aanwezig zijn.

De discussies spitsten zich vooral toe op de problematische situaties die vooraf werden geïdentificeerd als obstakels voor de ontwikkeling van projecten binnen de circulaire economie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De deelne(e)m(st)ers konden zo de relevantie van de verschillende geïdentificeerde obstakels valideren/ontkrachten en deze beter karakteriseren met het oog op de identificatie van de uit te voeren acties om ze weg te nemen.

De tweede vergaderingen waren gericht op het opstellen van concrete voorstellen voor de validatie van de specifieke doelstellingen op basis van een reeks selectiecriteria (standstill, vermogen om snel winst te boeken, geen risico op concurrentievervalsing, enz.). Naast deze selectiedimensie was het ook een kwestie van prioritering van de specifieke doelstellingen op basis van hun invloed op de overgang naar een meer circulaire economie. Ten slotte werden de deelne(e)m(st)ers uitgenodigd om een eerste taak uit te voeren, namelijk het identificeren van de mogelijke acties die kunnen worden uitgevoerd om de vastgestelde specifieke doelstellingen te bereiken.

De derde en laatste vergaderingen van de werkgroepen hebben het mogelijk gemaakt om via de beschrijving concrete acties verder te identificeren:

- de elementen waaruit deze acties bestaan: proeffase, concrete uitvoeringsfasen, te mobiliseren middelen, tijdschema, enz.
- uitvoerings- en opvolgingsmodaliteiten

De CiReDe-stuurgroep heeft deze outputgegevens vervolgens gebruikt om de acties te specificeren door een reeks voorstellen die zijn opgenomen in de actiefiches te formuleren (zie hieronder, punten 3.3, 4.3 en 5.3)

Hoewel de gekozen werkwijze in verband met de krappe timing, namelijk de organisatie van drie vergaderingen in een relatief korte periode, het mogelijk heeft gemaakt om een dynamiek binnen de reflectie en een nauwgezette opvolging van de verschillende fasen te bewaren, die tot voorstellen voor concrete acties hebben geleid, is het de moeite waard om de aandacht te vestigen op de

operationele problemen in verband met het beheer van de drie werkgroepen tegelijkertijd. Voor zowel de leden van de CiReDe-stuurgroep als voor sommige partijen die betrokken zijn bij de drie werkgroepen, heeft de intensiteit van de vergaderingen er soms voor gezorgd dat het vermogen om tussen de verschillende gezamenlijke werksessies door diepgaander te werken, werd bestraft.

Voor het volgende werkprogramma van de voorziening zal er een organisatie nodig zijn die het mogelijk maakt om de verschillende thema's beter over het hele jaar te verdelen.

3. Werkgroep – Tijdelijke bezetting

3.1. Context

De werkgroep die zich toelegt op de tijdelijke bezetting als antwoord op de behoeften aan ruimten en proefnemingscentra van circulaire economie-ondernemingen is driemaal bijeengekomen, overeenkomstig de nota die de regering in april 2017 heeft aangenomen.

In een eerder stadium heeft het **CiReDe**-secretariaat een aantal actoren uit de praktijk die projecten voor tijdelijke bezetting beheren geïnterviewd, zoals de vzw Communa of het bedrijf Entrakt, maar ook een onderneming die tijdelijk lokalen in gebruik heeft, de vzw ROTOR. Deze discussies in een eerder stadium en de aanwezigheid van meerdere openbare administraties die eigenaar zijn van de ter beschikking gestelde gebouwen en grond (CityDev, PSI, BE) hebben het mogelijk gemaakt om de debatten in overeenstemming te brengen met de realiteit in de praktijk.

De verschillende vergaderingen hebben het mogelijk gemaakt om de identificatie van juridische obstakels te verfijnen, verschillende vaststellingen te maken en bepaalde uitdagingen te definiëren, namelijk

- ✓ De verplichtingen en procedures met betrekking tot milieuvergunningen lijken geschikt te zijn en de termijnen worden nageleefd. Deze bieden dus voldoende flexibiliteit voor projecten voor tijdelijke bezetting.
- ✓ Op het gebied van autorisaties, aangezien tijdelijke bezetting wordt gekenmerkt door participatieve processen en co-creatie, is het vaak moeilijk om op voorhand te weten welke verschillende activiteiten er ontwikkeld zullen worden, terwijl dit noodzakelijk is om een vergunning te verkrijgen.
- ✓ Nog steeds wat de SV betreft, duren de procedures, verwerkings- en afgiftetermijnen lang en zijn deze dus niet goed aangepast aan een bezetting die per definitie tijdelijk is.
- ✓ Verschillende uitvoeringsbesluiten voor de hervorming van het CoBAT worden voorbereid en moeten snel worden goedgekeurd, wat een interessante gelegenheid biedt voor resultaten op korte termijn.
- ✓ Het is noodzakelijk om de tijdelijkheid van de tijdelijke bezetting te definiëren: Er is een consensus van 5 jaar om alle realiteiten in de praktijk te bestrijken³.
- ✓ De begrippen “restauratie” of “oorspronkelijke staat”, die voldoende flexibel moeten worden gedefinieerd om te kunnen worden aangepast aan de praktijk.
- ✓ Het is om verschillende redenen bijzonder moeilijk om een advies van de DBDMH te krijgen: geen specifieke normen voor tijdelijke bezetting, gebrek aan personeel op DBDMH-niveau, trage voortgang van de procedure.

³ de verschillende actoren die betrokken zijn bij de tijdelijke bezetting melden een tijdelijkheid die varieert van 2 tot 5 jaar.

- ✓ Hoewel dit nuttig zou zijn voor de invoering van een eventuele specifieke regelgeving, achtte de werkgroep het niet relevant om de circulaire economie of een circulaire economische activiteit te definiëren, gezien de diversiteit van de CE, zijn praktijken en economische modellen.
- ✓ Tijdelijke bezetting is een interessant antwoord op een behoefte binnen de circulaire economie, maar is gericht op vele andere soorten activiteiten.

Naar aanleiding van deze verschillende opmerkingen en overwegingen heeft de werkgroep ermee ingestemd verschillende acties voor te stellen die in de volgende paragraaf in de vorm van informatiefiches worden gepresenteerd. Tegelijkertijd nam CiReDe nota van de studie in opdracht van Perspective en de BMA, die heeft geleid tot de praktische gids voor tijdelijke bezetting van 2018. Deze studie heeft de werkgroep in staat gesteld om bepaalde belemmeringen in de regelgeving te bevestigen zonder haar evenwel te helpen bij het identificeren van maatregelen die voor alle betrokken partijen bevredigend zouden zijn.

Om terug te komen op acties die in de vorm van fiches worden gepresenteerd, is het belangrijk om op te merken dat sommige van deze projecten hetzelfde doel hebben, maar er "op korte termijn" op pragmatische wijze en met het oog op snelle maar ook "op lange termijn" resultaten worden ontwikkeld om het door de werkgroep als ideaal beschouwde model in te voeren. Ten slotte kunnen sommige acties gericht zijn op hetzelfde doel, maar een andere weg voorstellen.

3.2. Presentatie van de actievoorstellen

Voor elke actiefiche heeft de werkgroep de titel en de bijzonderheden van de actie gevalideerd. De methodologie, de aanwijzing van de proeffase en de betrokken partijen zijn het onderwerp van een voorstel van de CiReDe-stuurgroep.

3.2.1. Acties op korte termijn

3.2.1.1. Met betrekking tot stedenbouwkundige vergunningen

Actie OT 1	
Titel van de actie	In de hervorming van de uitvoeringsbesluiten van het CoBAT integreren van de ontwikkeling van een regelgevend kader voor stedenbouw, aangepast aan de realiteit ⁴ van de tijdelijke bezetting en tegelijkertijd de flexibiliteit garanderen die nodig is voor de sociale, economische, ecologische en maatschappelijke innovatie die kenmerkend is voor het CoBAT.
Rechtsgrondslag	Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) en de

⁴ De tijdelijke bewoning van leegstaande gebouwen wordt gekenmerkt door een bottom-up, creatieve, multidisciplinaire en multifunctionele dimensie, waardoor het onmogelijk is om op voorhand te weten welke activiteiten er ontwikkeld zullen worden en wat de diversiteit ervan zal zijn.

	uitvoeringsbesluiten ervan, waaronder: het besluit "vrijstellingen"; het SV-besluit van beperkte duur;
Bijzonderheden van de actie	Een vereenvoudigd systeem voor stedenbouwkundige vergunningen creëren voor gebouwen en grond onder tijdelijke bezetting. Bij deze regeling moet er rekening worden gehouden met de mogelijkheid om met de werkzaamheden te beginnen voordat de vergunning wordt afgegeven. Er moet ook rekening worden gehouden met de moeilijkheid om vooraf de verschillende activiteiten te voorspellen die ontwikkeld zullen worden, het tijdelijke karakter van de bezetting, de tijdelijkheid van 5 jaar en de definitie van herstel tot de oorspronkelijke staat. Daarom wordt er voorgesteld om (1) de tijdelijke bezetting van stedenbouwkundige vergunningen voor een periode van 6 maanden vrij te stellen; (2) te voorzien in een vergunning van beperkte duur van 3 jaar, die kan worden verlengd. Deze vergunningsaanvraag met een beperkte duur komt tot stand op het moment van de vrijstelling van 6 maanden. Deze nieuwe procedure maakt het mogelijk om tegemoet te komen aan de realiteit ter plaatse (de tijdelijkheid van de bezettingen is gemiddeld 2 tot 5 jaar), maar ook aan de behoefte van de instantie van afgifte om de projectleider bij zijn activiteiten te ondersteunen.
Wijze van uitvoering	1. Oprichten van werkgroepen voor verschillende uitvoeringsbesluiten van de hervorming van het CoBAT (vrijstellingen, beperkte duur). Het doel is om de uitdagingen van de tijdelijke bezetting en meer in het bijzonder de huidige actie te integreren. 2. Vrijstellen van vergunningen voor bezetting gedurende de eerste 6 maanden op het moment van de aanvraag van de SV. 3. Zorgen voor een hernieuwbare SV met een beperkte duur van 3 jaar. 4. De besluiten ter goedkeuring voorstellen aan de regering. Het is de bedoeling dat de twee dergelijke besluiten in de eerste helft van 2019 van kracht worden.
Timing van uitvoering	Termijn: 1^e semester 2019

Proeffase van de actie	Urban.brussels
Belangrijkste betrokken partijen	Perspective, BMA, MSI, Leefmilieu Brussel, CityDev, Brulocalis Communa, Entrakt, Dzerostudio Architectes, toestand, BRAL...
Actie OT 2	
Scenario 2	Uitbreiden van de SV-vrijstelling voor tijdelijke bezetting die al werd voorzien voor universiteiten in het kader van academische onderzoeksprojecten voor een periode van 5 jaar. Aanvullende modaliteiten zouden kunnen worden geïntegreerd om een zekere controle te verzekeren op mogelijke overlast die wordt veroorzaakt door tijdelijke bezetting.
Rechtsgrondslag	Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) en de uitvoeringsbesluiten ervan, waaronder: Art. 4 van het besluit van 13/11/2008 betreffende handelingen en werken die zijn vrijgesteld van een SV. 5° de bouw en plaatsing van elementen die zijn ontwikkeld in het kader van universitair onderzoek of in verband met niet-universitair hoger onderwijs, mits er aan de volgende voorwaarden is voldaan: - o de betrokken elementen blijven slechts gedurende de voor het onderzoek benodigde tijd en maximaal vijf jaar ter plaatse aanwezig; - o de stabiliteit van de elementen moet zijn geverifieerd door een studie bureau of een docent die verantwoordelijk is voor het betreffende onderzoek.
Bijzonderheden van de actie	5° wijzigen of 6° toevoegen om de bouw en plaatsing van elementen die zijn ontwikkeld in het kader van toegepast onderzoek (circulaire innovatie) en opleiding binnen gebouwen en grond in precare bezetting vrij te stellen van vergunning.

Wijze van uitvoering	1. Samenbrengen van de stakeholders om na te gaan welke wijzigingen er aan het desbetreffende besluit moeten worden aangebracht. 2. Analyseren van de verschillende mogelijkheden om projecten met een groot potentieel voor circulaire en/of sociale innovatie vrij te stellen van stedenbouwkundige vergunningen. 3. Beoordelen of het interessant is om een methodologie te ontwikkelen ter ondersteuning van het project (presentatie van het project via aangifte, snelle validatie door de instantie van afgifte, regelmatige inspectie voor controle). 4. Ontwikkelen van de voorstellen die bij de regering moeten worden ingediend.
Timing van uitvoering	In het kader van de tenuitvoerlegging van de uitvoeringsbesluiten van CoBAT zijnde voor september 2019.
Proeffase van de actie	Urban.brussels
Belangrijkste betrokken partijen	Perspective, BMA, MSI, Leefmilieu Brussel, CityDev, Brulocalis Communa, Entrakt, Dzerostudio Architectes, toestand, BRAL...

3.2.1.2. Met betrekking tot de bestemming van een gebouw

Actie OT 3	
Titel van de actie	Bij besluit bepalen dat de verandering van bestemming en/of het gebruik van een gebouw of een terrein niet langer onderworpen is aan een SV voor tijdelijke bezetting.
Rechtsgrondslag	Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening.
Bijzonderheden van de actie	Het doel is de regering een besluit tot wijziging van de regelgeving voor te stellen om de wijziging van de bestemming en/of het gebruik van een terrein, een gebouw of een deel van een gebouw vrij te stellen van de verplichting om een stedenbouwkundige vergunning te verkrijgen als onderdeel van een tijdelijke bezetting

	van een gebouw of van een braakliggende grond, op voorwaarde dat de wijziging van bestemming geen afwijking van het GBP of het RPA inhoudt.
Wijze van uitvoering	1. Samenbrengen van de stakeholders om voorbeelden van probleemgevallen te identificeren. 2. Beoordelen of de verwijzing naar het RPA of het GBP alleen voldoende is. 3. Beoordelen of het noodzakelijk is om de wijziging van de bestemming en/of het gebruik van een heel gebouw of slechts een deel ervan vrij te stellen van een SV. 4. Voorstellen ontwikkelen.
Timing van uitvoering	Termijnen: 30 november 2019. De voorstellen worden gepresenteerd in rapport 2019 van de CiReDe dat begin 2020 zal worden overhandigd aan de Regering.
Proeffase van de actie	Urban.brussels
Belangrijkste betrokken partijen	Perspective, BMA, MSI, Leefmilieu Brussel, CityDev, Brulocalis Communa, Entrakt, Dzerostudio Architectes, toestand, BRAL...

3.2.1.3. Met betrekking tot vergunningen op het vlak van veiligheid en brand

Actie OT 4	
Titel van de actie	Optimaliseren van de uitgifte van vergunningen op het gebied van veiligheid en brand. Werken aan een verordening inzake een "veiligheidscertificaat", met name voor gebouwen die toegankelijk zijn voor het publiek.
Rechtsgrondslag	Art. 124 §1 van het CoBAT Besluit van 18 oktober 2018 "tot vaststelling van de handelingen en werken die onderworpen zijn aan een stedenbouwkundige vergunning, vrijgesteld van voorafgaande kennisgeving, controle en certificatie in overeenstemming met de Brandweer en de dienst voor dringende medische hulpverlening". Toevoegen van de rechtsgrondslag voor de OPE en het besluit dat wordt goedgekeurd.
Bijzonderheden van de actie	Er wordt voorgesteld om in 4 stappen te werken: 1. Werken aan een verordening betreffende een "veiligheidscertificaat" voor gebouwen die toegankelijk zijn voor het publiek en/of werken aan een nieuwe methodologie voor de afgifte van het DBDMH-advies (vergadering tussen bezettingsbeheerder en DBDMH om het project voor te stellen - DBDMH-veldbezoek - veiligheidscertificaat afgegeven binnen 15 dagen). 2. Standaardprocedures ontwikkelen door goede praktijken te delen. 3. De capaciteit van de DBDMH vergroten om de vergunningen zo snel mogelijk te verlenen.
Wijze van uitvoering	1. Wijziging van het besluit betreffende de preventieopdrachten van het DBDMH met het oog op de invoering van een reglement inzake veiligheidscertificaten. 2. Samenwerking tussen het DBDMH en de betrokken partijen van de tijdelijke bezetting om goede praktijken en wat er gestandaardiseerd kan worden te identificeren. 3. Verhoging van het aantal personeelsleden dat verantwoordelijk is voor de preventietaak van de DBDMH.
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2019. De voorstellen worden in het volgende rapport 2019 van de CiReDe gepresenteerd.

Proeffase van de actie	Urban, Leefmilieu Brussel, DBDMH.
Belangrijkste betrokken partijen	Perspective, BMA, MSI, CityDev, Brulocalis, BE, hub.

3.2.2. Activiteiten op middellange termijn

3.2.2.1. Met betrekking tot stedenbouwkundige vergunningen

Actie OT 5	
Scenario 1	Ontwikkelen van een systeem voor stedenbouwkundige aangifte met een mogelijke impactanalyse voor tijdelijke bezettingen en tijdelijke activiteiten (met beperkte invloed) als onderdeel van een toekomstige wijziging van het CoBAT.
Rechtsgrondslag	Artikel 98 van het CoBAT (Verklaring).
Bijzonderheden van de actie	Artikel 98 van het CoBAT voorziet in een vrijstelling van een SV voor werkzaamheden van minimaal belang via AGRBC (Besluit "vrijstellingen"). Met betrekking tot handelingen en werkzaamheden aan wegen en openbare ruimten voorziet het CoBAT in een vrijstelling van een SV en een aangiftesysteem dat naar de gedelegeerde ambtenaar moet worden gestuurd. Deze laatste moet de SV-vrijstelling binnen 15 dagen bevestigen. Dit systeem kan worden uitgebreid tot handelingen en werkzaamheden binnen een gebouw of op een terrein in preciaire bezetting onder bepaalde nader te definiëren voorwaarden.
Wijze van uitvoering	Deze actie vereist een wijziging van het CoBAT en, indien nodig, een wijziging van het besluit "vrijstellingen" van 2008. Om dat te doen wordt er voorgesteld om stakeholders uit de private en de publieke sector samen te brengen in een ad hoc-werkgroep. Het uitgangspunt kan het aangiftesysteem voor tijdelijke handelingen en werkzaamheden op de weg of in de openbare ruimte zijn door binnen 15 dagen een aangifte te sturen naar de autoriteiten die de stedenbouwkundige vergunningen afgeven, met bevestiging van de vrijstelling. Als de termijn niet wordt nageleefd,

	wordt er verondersteld dat de vrijstelling is verleend.
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2020. De voorstellen worden gepresenteerd in rapport 2020 van de CiReDe (voorgesteld aan de Regering in 2021).
Proeffase van de actie	Urban.brussels en Leefmilieu Brussel.
Belangrijkste betrokken partijen	Perspective, BMA, MSI, CityDev, Brulocalis Communa, Entrakt, Dzerostudio Architectes, toestand, BRAL...

Actie OT 6	
Scenario 2	Op lange termijn voorzien om een éénloketsysteem en een gecombineerde vergunning voor tijdelijke bezetting in te voeren.
Rechtsgrondslag	CoBAT. OPE.
Bijzonderheden van de actie	Op grond van het feit dat één enkele regeling onmogelijk is als gevolg van de specifieke procedures van de verschillende overheidsdiensten, lijkt de tijdelijke bezetting een kans om een nieuwe manier van samenwerken te creëren met het oog op een gebruikersgerichte administratieve vereenvoudiging. Aangezien de gecombineerde vergunning geen garantie is voor administratieve vereenvoudiging, zal de relevantie ervan voor de doelstellingen van administratieve vereenvoudiging moeten worden geanalyseerd om de tijdelijke bezetting van leegstaande gebouwen en grond aan te moedigen.
Wijze van uitvoering	De eerste fase bestaat uit het beoordelen van de geschiktheid van een éénloketsysteem/gecombineerde vergunning voor de tijdelijke bezetting van leegstaande gebouwen. Vervolgens is de CiReDe-methodologie om stakeholders uit de private en de publieke sector samen te brengen in een ad hoc-

	werkgroep opnieuw nodig. Het doel is om na te denken over "gebruikers" en dus de procedures te vereenvoudigen, maar ook om een gemeenschappelijke procedure te ontwikkelen voor vergunningsaanvragen (formulieren, éénloketsysteem, helpdesk, gelijkaardige termijnen...) op een digitale manier en met inachtneming van het "only once"-principe (alle informatie wordt slechts één keer opgevraagd).
Timing van uitvoering	Evaluatie van het belang in het kader van OT 5.
Proeffase van de actie	Urban.brussels en Leefmilieu Brussel.
Belangrijkste betrokken partijen	Easy.brussels, Brulocalis, Perspective, BMA, ESRBHG, Beci, CBB-H, Ressources, Go4Circle, Haven van Brussel, CityDev...

Actie OT 7	
Titel van de actie	Het activeren van de mogelijkheid van tijdelijke afwijkingen van de bepalingen inzake industriële emissies.
Rechtsgrondslag	Richtlijn 2010/75/EU VAN HT EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 24 November 2010 inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en reductie) - art. 15.
Bijzonderheden van de actie	"De bevoegde overheid kan tijdelijke vrijstellingen van de bepalingen van de paragrafen 2 en 3 van dit artikel en artikel 11, punten a en b toekennen in het geval van experimentering en het gebruik van innovatieve technieken voor een totale duur van maximaal negen maanden, op voorwaarde dat, aan het einde van de periode, het gebruik van deze technieken is gestopt of dat emissies van de activiteit de minimale emissieniveaus respecteren die gelijkaardig zijn aan deze van de best beschikbare technieken." De MEO kan in deze zin eveneens worden aangepast voor kleine

	projecten, maar er moet worden voorzien op welke wijze deze afwijkingen worden toegekend en hoe de bescherming van het milieu kan worden gewaarborgd Voorbeeld: installatie van een cogeneratie werkend op dierlijke vetten, regelmatige opvolging en over een uitgebreid gamma parameters tijdens de testfase (bijvoorbeeld de eerste zes maanden). Deze eisen kunnen vervolgens worden verzwakt indien de uitgevoerde tests positief blijken.
Wijze van uitvoering	Nog te bepalen.
Timing van uitvoering	30 november 2020.
Proeffase van de actie	Leefmilieu Brussel
Belangrijkste betrokken partijen	hub.brussels, CityDev, Beci, Ressources,...

3.2.3. Aanbevelingen

Aanbeveling OT 8	
Titel van de actie	Waarborgen van de plaats van productieactiviteiten in gemengde zones
Rechtsgrondslag	Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling GBP RPA Industrieplan

Bijzonderheden van de actie	De mix van functies in bepaalde gebieden van het GBP (OGSO, ZGG) maakt het momenteel niet mogelijk om de productieactiviteiten op het grondgebied van het Gewest in stand te houden. Er zijn immers weinig productieactiviteiten verenigbaar met huisvesting en huisvesting genereert gronddruk en dus een prijs per m2 die circulaire ondernemingen die nog in ontwikkeling zijn, niet kunnen betalen. CiReDe beveelt daarom aan dat de regering een beleid ontwikkelt om de productieactiviteiten op het gewestelijke grondgebied in stand te houden en te ontwikkelen.
Wijze van uitvoering	1. In het kader van het industrieel plan van het gewest is het de bedoeling om de aanwezigheid van kleine stedelijke industrieën te bevorderen, aangepast aan de behoeften van de inwoners en het stedelijk weefsel van Brussel. 2. Beoordelen of de regelgeving die van toepassing is op gebieden met gemengd gebruik het naast elkaar bestaan van productieactiviteiten en huisvesting mogelijk maakt. 3. Activeren van de hefboom van het RPA om bepaalde grond/ruimten/gebouwen te reserveren voor productieactiviteiten. 4. Het beleid inzake ruimtelijke ordening moet ook een visie in die richting ontwikkelen in samenwerking met alle relevante actoren.
Timing van uitvoering	Actie uitgevoerd in het kader van het Industrieplan van het Gewest en systematisch voor elke beslissing op het gebied van ruimtelijke ordening.
Proeffase van de actie	Perspective
Belangrijkste betrokken partijen	Hub.brussels, Leefmilieu Brussel, Brussel Economie en Werkgelegenheid, BMA, CityDev, GPCE (coördinatie), Haven van Brussel...

Aanbeveling OT 9	
Titel van de actie	Gebruikmaken van de mogelijkheden die de Richtplannen van aanleg (RPA) bieden om het aanbod van gebouwen voor tijdelijke bezetting te ontwikkelen en te voorzien in de behoefte aan ruimten.
Rechtsgrondslag	Artikel 30/1 van het CoBAT
Bijzonderheden van de actie	Concreet is het RPA tweeledig: - een strategisch luik op basis van een diagnose die wordt uitgevoerd voor de wijk die het nieuw leven wilt inblazen. Deze diagnose identificeert verschillende uitdagingen: behoeften op het gebied van collectieve uitrusting en openbare diensten, ontwikkeling van ambachtelijke activiteiten, productiewerkplaatsen, beroepsopleidingen. - een regelgevend luik bestaande uit letterlijke voorschriften en grafische documenten waarin de elementen worden beschreven die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verplicht zal maken om de samenhang van de nagestreefde ontwikkeling te waarborgen. Het RPA lijkt door zijn doelstellingen en zijn integratie in de verschillende territoriale instrumenten een interessant instrument om projecten voor tijdelijke bezetting te vergemakkelijken en ruimte te behouden voor (kleine) productieactiviteiten.
Wijze van uitvoering	1. Integreren van de noodzaak om tijdelijke bezetting te ontwikkelen in het strategische luik van de RPA's, door de gebouwen te identificeren die er baat bij hebben en zo een geïntegreerde visie te ontwikkelen voor elk gebied waarvoor een RPA zal worden aangenomen. De uitvoering kan gebeuren via werkgroepen voor elk RPA. 2. De kans grijpen om het GPCE te actualiseren en een nieuwe maatregel van de territoriale aanpak van het GPCE te implementeren om HotSpots binnen de circulaire economie te ontwikkelen, te beginnen met de noordkant. Hier moet een nadeel voor deze actie worden opgemerkt vanaf het moment dat de RPA's niet de meest geschikte hefboom zijn in relatie tot het doel. De MSI is bijvoorbeeld van mening dat als het doel is om gebouwen of grond te reserveren, dit eerder een kwestie van operationele mogelijkheden is en moet worden uitgevoerd door de betrokken publieke eigenaars te sensibiliseren.
Timing van uitvoering	Al naargelang de opstelling van de besluiten voor de verschillende RPA's.

Proeffase van de actie	Perspective
Belangrijkste betrokken partijen	Urban SAU, BMA, CityDev, Leefmilieu Brussel en mogelijk andere actoren afhankelijk van de individuele projecten...

Institutionalisering van de tijdelijke bezetting.

Sinds het einde van het werk in de werkgroep heeft CiReDe opgemerkt dat de uitdaging van de institutionalisering van de tijdelijke bezetting verschillende lokale verenigingen zorgen baart. Zij vrezen dat een te grote institutionalisering het kader van de tijdelijke bezetting zal bevriezen en de sociale en maatschappelijke innovatie die kenmerkend is voor de tijdelijke bezetting aanzienlijk zal verminderen, of zelfs zal leiden tot een fenomeen van gentrificatie van bepaalde wijken, ten nadele van de inwoners. In twee analyses⁵ die eind 2018 werden gepubliceerd en opgesteld in samenwerking met Communa vzw, heeft SAW-B deze uitdaging geïdentificeerd, alsook de personen die willen dat de oproepen voor projecten die worden ingediend door publieke operatoren particuliere ondernemingen bevorderen die gericht zijn op economische toegevoegde waarde ten nadele van associatieve operatoren die zich richten op sociale en ecologische toegevoegde waarde

De eerste aanbeveling is om een regelgevend kader te ontwikkelen dat innovatie en experimenten aanmoedigt. Er wordt voorgesteld dat de Gewestregering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest Perspective aanwijst als proeffase voor deze discussie en CiReDe als forum voor discussies (over institutionalisering) met publieke, private en associatieve actoren in tijdelijke bezetting. CiReDe lijkt van nature inderdaad de aangewezen plaats voor discussie. Om dit te doen wordt er een nieuwe actiefiche voorgesteld:

Aanbeveling OT 10	
Titel van de actie	Zorgen voor een institutioneel kader dat bevorderlijk is voor sociale en milieu-innovatie binnen projecten voor tijdelijke bezetting.

⁵ Mathieu Vanwelde, *les multiples visages de l'occupation temporaire*, Analyses SAW-B, 2018.

Mathieu Vanwelde, *l'occupation temporaire sera-elle être associacionniste*, Analyses SAW-B, 2018.

Beschikbaar op www.saw-b.be

Rechtsgrondslag	/
Bijzonderheden van de actie	Ervan uitgaande dat er voldoende leegstaande gebouwen zijn in Brussel voor de verschillende actoren binnen de Brusselse tijdelijke bezetting, is het een kwestie van het creëren van een ruimte voor overleg tussen de verschillende betrokken partijen binnen tijdelijke bezetting, van de eigenaar van het gebouw tot de beherende actoren en de autoriteiten die de machtigingen afgeven. Het doel van dit overleg is voldoen aan de nodige voorwaarden voor de ontwikkeling van een inclusieve en innovatieve tijdelijke bezetting in Brussel.
Wijze van uitvoering	Oprichting van een overlegruimte. Presentatie van de werkzaamheden van CiReDe en nieuwe acties in uitvoering. Verzamelen van de verschillende bezorgdheden van de actoren uit de praktijk. Co-creëren van een kader dat bevorderlijk is voor de inclusieve en duurzame ontwikkeling van tijdelijke bezetting. Deze maatregel zal worden uitgevoerd buiten het kader van de werkzaamheden van de CiReDe, maar deze laatste zal actief bijdragen als stakeholder om de synergieën met de verschillende acties van dit thema te waarborgen.
Timing van uitvoering	Start voorzien in 2019.
Proeffase van de actie	Perspective
Belangrijkste betrokken partijen	CiReDe, Urban, BMA, CityDev, SAU, Communa asbl, Toestand, BRAL, Entrakt,, ...

3.3. Conclusies

Op basis van de besprekingen in de werkgroep stelt de CiReDe-stuurgroep voor dat de volgende actiefiches door de regering als prioritair worden beschouwd vanwege hun relevantie en haalbaarheid met betrekking tot de geïdentificeerde uitdagingen.

Acties op korte termijn.

- Actie OT 1 - In de uitvoeringsbesluiten van de hervorming van het CoBAT integreren van de ontwikkeling van een regelgevend kader voor stedenbouw, aangepast aan de realiteit van de tijdelijke bezetting en tegelijkertijd de flexibiliteit garanderen die nodig is voor de sociale, economische, ecologische en maatschappelijke innovatie die kenmerkend is voor het CoBAT.

Om een regelgevend kader op korte termijn voor tijdelijke bezetting te bieden, zijn wij van mening dat deze actie, die tot doel heeft een specifieke procedure voor tijdelijke bezetting vast te stellen, voorrang moet krijgen boven actie OT2 om de SV-vrijstelling die in het kader van academisch onderzoek wordt verleend, uit te breiden. Het gaat om een vereenvoudigde stedenbouwkundige vergunning voor een hernieuwbare periode van 3 jaar. Tijdelijke bezetting is toegestaan zodra de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning is ingediend.

- Actie OT 3 - De bestemmingswijziging en het gebruik van een leegstaand gebouw/grond vrijstellen van de bouwvergunning met het oog op een tijdelijke bezetting.

Het doel van deze actie is om de wijziging van de bestemming van een goed vrij te stellen van vergunningen. Gezien de diversiteit aan projecten binnen plaatsen in tijdelijke bezetting en om de sociale innovatie die hen kenmerkt te behouden, lijkt deze actie een prioriteit te zijn.

- Actie OT 4 - Ontwikkelen van een veiligheidsprocedure voor plaatsen in tijdelijke bezetting die toegankelijk zijn voor het publiek.

Actie op middellange en lange termijn.

- Actie OT 5 - Ontwikkelen van een model voor een stedenbouwkundige aangifte voor de tijdelijke bezetting van leegstaande gebouwen en grond.

Deze actie heeft dan ook tot doel het model van de stedenbouwkundige aangifte voor gebouwen en grond in tijdelijke bezetting te ontwikkelen. De aanvrager moet een stedenbouwkundige aangifte indienen bij de gedelegeerde ambtenaar, die al dan niet binnen 15 dagen een vrijstelling kan verlenen. De aangifte moet minimumvoorschriften bevatten met betrekking tot de indeling van de lokalen en de aard van de beoogde activiteiten, alsook de maatregelen die zijn genomen om overlast/externe effecten te beperken. Dit wordt beschouwd als een actie "op lange termijn", aangezien het noodzakelijk is om het CoBAT te wijzigen om deze actie uit te voeren.

Aanbevelingen.

- Aanbeveling OT 8.

Het doel van de regering is om de nodige plaats te garanderen voor productieactiviteiten in het gemengde gebied. Deze kwestie staat centraal en kan worden aangepakt via het nieuwe industrieplan van het Gewest enerzijds en via elke beslissing op het gebied van ruimtelijke ordening anderzijds.

- **Aanbeveling OT 10**

De kwestie van de institutionalisering van de tijdelijke bezetting stelt een aantal belangrijke uitdagingen die op een gemeenschappelijke manier moeten worden aangepakt tussen enerzijds overheidsdiensten die leegstaande gebouwen en grond bezitten en deze ter beschikking willen stellen voor tijdelijke bezetting en anderzijds de actoren van de tijdelijke bezetting, of het nu gaat om verenigingen zoals Communa vzw of Toestand of particuliere verenigingen zoals bijvoorbeeld Entrakt. Deze aanbeveling zal dus tegelijkertijd moeten worden uitgevoerd.

Operationalisering:

Wat OT-acties 1, 3, 4 en 5 betreft, stelt CiReDe voor dat de regering deze behandelt in dezelfde werkgroep onder leiding van Urban en de verschillende in de fiches geïdentificeerde betrokken partijen samenbrengt, aangezien deze lijst niet volledig is.

Ten voorlopige titel is de voorgestelde timing dat de werkgroep uiterlijk op 30 november 2019 voorstellen indient bij CiReDe voor het volgende rapport 2019 (voorgesteld aan de regering in maart 2020). Deze termijnen kunnen worden aangepast door de werkgroep zelf.

Voor wat betreft de actie OT2 (verlenging van de uitzonderingsregeling van PU voor universiteiten in het kader van het academische onderzoeksproject) heeft Leefmilieu Brussel grote bedenkingen over de wenselijkheid ervan.

Ten slotte zal aanbeveling OT 10 het voorwerp zijn van een specifieke werkgroep en wordt voorgesteld dat de conclusies in parallel aan de regering worden overhandigd via het CiReDe-initiatief. Deze operationalisering moet voor elk van de acties de methodologie van het werk van de CiReDe toepassen en de “better regulation”-principes volgen, zijnde:

- een partnerschap tussen publieke en private en/of sociale actoren;
- een gezochte consensus of ten minste de presentatie van de standpunten wordt gerapporteerd in termen van aanbevolen oplossingen;
- transparantie gedurende het hele proces;
- de ontwikkeling van op feiten gebaseerde beleidslijnen en wetgevingsbesluiten;
- de deelname van belanghebbenden.

4. Afvalreglementering

4.1. Context

Het thema “interregionale harmonisatie van de afvalwetgeving” (HD) omvat een aantal door CiReDe geïdentificeerde obstakels die te maken hebben met het gebrek aan interregionale harmonisatie van de afvalwetgeving, maar ook met de afvalfasestatus, inzameling, sortering en voorbereiding op herplaatsing (reden waarom de benaming van het thema werd gewijzigd). Met name wat het gebrek aan harmonisatie van de gewestelijke wetgeving betreft, wordt alleen de registratie als transporteur van ongevaarlijk afval automatisch wederzijds erkend over de gewesten heen. Afgezien van dit geval wordt de erkenning mogelijk gemaakt door de regelgeving, maar helaas is dat niet automatisch zo, wat bijzonder beperkend is voor ondernemingen die in meerdere gewesten actief zijn.

Indien het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ervoor kiest om de registraties en erkenningen te harmoniseren en automatisch te erkennen als transporteur, inzamelaar, handelaar, makelaar voor het transport en voor de inzameling van gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval, moet er in wederkerigheid worden voorzien. Deze erkenning mag immers niet ten koste gaan van de Brusselse ondernemingen, die op hun beurt niet erkend zouden worden door de andere gewesten.

Naast het gebrek aan harmonisatie stelt de werkgroep vast dat er nog andere obstakels bestaan voor de ontwikkeling van de circulaire economie, waarvoor het gewest beschikt over hefboomen:

- ✓ Het gebrek aan ruimten en infrastructuur voor de verschillende stadia van ontmanteling, sortering, inzameling en herplaatsing van afval.
- ✓ Te vaak gaat de mix van functies ten koste van de economische activiteit.
- ✓ De waterweg wordt onderbenut voor de verwijdering van industrieel afval naar verwerkingsinstallaties buiten het gewest.
- ✓ De moeilijkheid om ter plaatse te sorteren.

Het wegnemen van deze obstakels is niet eenvoudig, enerzijds omdat er een aanzienlijk aantal verplichtingen voortvloeit uit de Europese wetgeving en anderzijds is er soms een bepaald niveau van bescherming van essentieel belang, gezien het gevaarlijke karakter van bepaalde stoffen voor zowel de werknemer als het milieu. Daarnaast is regelgeving nuttig om de kwaliteit van de ingezamelde en gesorteerde stromen te waarborgen met het oog op een grotere herplaatsing en een efficiëntere recycling.

Toch kon de werkgroep een aantal vereenvoudigingsopties identificeren die de ontwikkeling van de circulaire economie in Brussel kunnen stimuleren.

4.2. Presentatie van de actievoorstellen

Voor elke actiefiche heeft de werkgroep de titel en de bijzonderheden van de actie gevalideerd. De methodologie, de aanwijzing van de proeffase en de betrokken partijen zijn het onderwerp van een voorstel van de CiReDe-stuurgroep.

4.2.1. Acties op korte termijn

Actie RD 1	
Titel van de actie	Harmoniseren van de vergunningen en administratieve verplichtingen voor het transport en de inzameling van afval.
Rechtsgrondslag	- Ordonnantie van 14 juni 2012 met betrekking tot afvalbeheer - Regeringsbesluit van 1 december 2016 betreffende afvalbeheer BRUDALEX.
Bijzonderheden van de actie	De werkgroep heeft de volgende acties geïdentificeerd: 1. Dit rapport overbrengen aan de regeringen van de andere gewesten om hun betrokkenheid te verzekeren. 2. Zorgen voor automatische erkenning van de verschillende machtigingen. 3. Harmoniseren van de formulieren en informatie die aan de aanvragers werden gevraagd volgens het "only once"-principe. 4. Harmoniseren van de regelgeving en administratieve verplichtingen. 5. Ontwikkelen van één (interregionaal) webplatform voor registratie- en goedkeuringsverzoeken en digitaliseren van de procedures.
Wijze van uitvoering	<u>Houd er rekening mee dat de verschillende fasen zeker stapsgewijs moeten worden uitgevoerd.</u> <u>Ambitieuze wijze:</u> De 3 gewesten zijn, onder politieke impulsen, bezig met de voorbereiding van een samenwerkingsovereenkomst die de volgende elementen organiseert: • harmonisatie van de wetgeving; • automatische erkenning; • de gevraagde informatie via een gemeenschappelijk geharmoniseerd formulier; • een gemeenschappelijke interface voor de gebruiker, van het type "éénloketsysteem" volgens de "only once"-regel. De politieke impuls wordt gegeven op basis van dit rapport, dat door de BHR zal worden goedgekeurd en vervolgens aan de twee andere

	gewestelijke regeringen zal worden meegedeeld. 1. De regering uitnodigen om een nauwere samenwerking met de andere 2 gewesten voor te stellen om deze acties uit te voeren; 2. de sociale partners uitnodigen om dezelfde stappen te ondernemen ten aanzien van hun collega's in andere gewesten om deze wens tot nauwere samenwerking te consolideren. <u>Realistischere wijze:</u> het doel op termijn is de uitvoering van de bovengenoemde doelstellingen, maar de geleidelijke uitvoering lijkt op korte termijn aangewezen.
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2020. Rapport CiReDe 2020.
Proeffase van de actie	Leefmilieu Brussel
Belangrijkste betrokken partijen	BE, OVAM, DG03, Go4Circle/COBEREC, ESRBHG, CESW, SERV, Commissie interregionale verpakking (CIV)

Actie RD 2	
Titel van de actie	Digitalisatie van de rapportering en de traceerbaarheid.
Rechtsgrondslag	- Ordonnantie van 14 juni 2012 met betrekking tot afvalbeheer - Regeringsbesluit van 1 december 2016 betreffende afvalbeheer BRUDALEX.
Bijzonderheden van de actie	Leefmilieu Brussel zal werken aan de digitalisering van de verplichtingen met betrekking tot traceerbaarheid en rapportage die voortvloeien uit de Brudalex, met name door zoveel mogelijk stromen in hetzelfde instrument te integreren.

Wijze van uitvoering	Het gaat erom geautomatiseerde procedures op te zetten en de nodige documenten te digitaliseren. Dit werk zal gepaard gaan met een verspreiding van de verplichtingen op de BE-website.
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2020. Rapport CiReDe 2020.
Proeffase van de actie	Leefmilieu Brussel
Belangrijkste betrokken partijen	Go4Circle, COBEREC, RESSOURCES, ABP. Deze laatste kunnen een rol spelen als tester van de beoogde digitalisering.

4.2.2. Acties op middellange termijn

Actie RD 3	
Titel van de actie	Harmoniseren van de gewestelijke bepalingen inzake de vereisten met betrekking tot de einde-afvalfasestatus en zorgen voor de interregionale erkenning ervan om de capaciteit voor de terugwinning/verkoop van gereviseerde en gerecycleerde materialen op de Belgische markt te garanderen.
Rechtsgrondslag	BXL: - Ordonnantie van 14 juni 2012 met betrekking tot afvalbeheer - Regeringsbesluit van 1 december 2016 betreffende afvalbeheer BRUDALEX.
Bijzonderheden van de actie	Elk gewest heeft de bevoegdheid om wetgeving uit te vaardigen of de einde-afvalfasestatus te reguleren, waardoor ondernemingen binnen de circulaire economie in staat worden gesteld om de producten van de recycling of de remanufacturing weer op de markt te brengen. De einde-afvalfasestatus is een recente procedure en het gebrek aan interregionale harmonisatie beperkt de mogelijkheden voor het op de markt brengen van deze producten op nationaal niveau aanzienlijk. Het is dan ook de bedoeling deze regelgevende procedures te harmoniseren en de erkenning ervan tussen de gewesten mogelijk te maken, om gunstige voorwaarden te

	scheppen voor een nationale markt voor dit soort producten.
Wijze van uitvoering	<u>Houd er rekening mee dat de verschillende fasen zeker stapsgewijs moeten worden uitgevoerd.</u> Dit rapport zal, zodra het door de BHR is goedgekeurd, worden doorgestuurd naar de regeringen van de andere gewesten en de gewestelijke administraties zullen bijeenkomen met het oog op het volgende: • het uitvoeren van een vergelijkende analyse van de 3 verordeningen betreffende de einde-afvalfasestatus; • het analyseren van de verschillende mogelijkheden voor harmonisatie; • het mogelijk maken van automatische erkenning van de einde-afvalfasestatus van de andere gewesten; • het indienen van een rapport met de uit te voeren voorstellen bij hun respectieve regeringen.
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2020. Rapport CiReDe 2020.
Proeffase van de actie	Leefmilieu Brussel
Belangrijkste betrokken partijen	Gewestregeringen, BE, OVAM, DG03, sectorfederaties (go4circle, coberec, agoria, ressources...), CIV.

Actie RD 4	
Titel van de actie	Ontwikkelen van een catalogus van producten/materialen/uitrusting voor herplaatsing en methoden van terugwinning/voorbereiding voor herplaatsing die niet in aanmerking komen voor de afvalfasestatus en onder welke voorwaarden.

Rechtsgrondslag	Ordonnantie van 14 juni 2012 met betrekking tot afval Regeringsbesluit van 1 december 2016 betreffende afvalbeheer BRUDALEX.
Bijzonderheden van de actie	De definities van herplaatsing en voorbereiding voor herplaatsing (ordonnantie van 14/06/2012 betreffende afval) hebben zowel betrekking op producten als op afvalstoffen. Bovendien wordt er in de toelichting bij het artikel van de afvalordonnantie aangegeven dat "herplaatsing verwijst naar producten (of componenten van producten) die kunnen worden hergebruikt door middel van lichte voorbereidingen die geen enkele transformatie met zich meebrengen, aangezien het product (her)gebruikt wordt voor hetzelfde gebruik". Het doel is dan ook om de producten en handelingen van lichte voorbereiding voor herplaatsing die niet onder de categorie afval vallen te identificeren. Het visueel sorteren van afval, al dan niet gevaarlijk, kan bijvoorbeeld worden beschouwd als een lichte voorbereiding voor herplaatsing. In die zin is het OPALIS-platform van Rotor al een uitstekende bron van informatie over de herplaatsing van materialen en handelingen van lichte voorbereiding voor herplaatsing die in de catalogus kunnen worden opgenomen.
Wijze van uitvoering	1. De werkzaamheden voor het identificeren van producten en handelingen van lichte voorbereiding voor herplaatsing moeten worden uitgevoerd op basis van de projecten lauréats be circular, Opalis en de acties met betrekking tot de 3 R's van het GPCE. 2. Oprichting van een werkgroep waarin Leefmilieu Brussel en de relevante stakeholders uit de praktijk samenkomen. Het doel hiervan is om geval per geval de catalogus op te stellen die uiteindelijk op de BE-website zal worden gepubliceerd.
Timing van uitvoering	Samenstelling van de catalogus: 30 november 2019. Rapport CiReDe 2019. Catalogus bij te werken in de loop van het proces.
Proeffase van de actie	Leefmilieu Brussel
Belangrijkste betrokken partijen	Sectorfederaties (go4circle, CBB-H; coberec, agoria, ressources...), ROTOR, Recy-k, lauréats be circular, Interreg-project FCRBE.

Actie RD 5	
Titel van de actie	Uitbreiden van het aantal stromen waarvoor een procedure is gepland om de einde-afvalfasestatus te verkrijgen. Naast de AEEA zijn de stromen die momenteel worden bestudeerd hout, grondstoffen voor de bouw en uitgegraven grond. Het doel van deze fiche is een procedure vast te stellen voor de einde-afvalfasestatus van de textielstroom.
Rechtsgrondslag	- Ordonnantie van 14 juni 2012 met betrekking tot afvalbeheer - Regeringsbesluit van 1 december 2016 betreffende afvalbeheer BRUDALEX.
Bijzonderheden van de actie	Vandaag de dag wordt de textielstroom voornamelijk op twee manieren behandeld: ofwel wordt hij rechtstreeks hergebruikt door de sociale economie, ofwel wordt hij gerecycleerd via de verwerkingskanalen van de grote internationale handelsketens. Het doel van het vergemakkelijken van de einde-afvalfasestatus van textiel is het stimuleren van upcycling, hergebruik en herplaatsing van gebruikt textiel en het vergemakkelijken van het werk van ondernemingen van de sociale economie die herplaatsing uitvoeren.
Wijze van uitvoering	1. Analyseren van de bestaande regelgeving inzake de einde-afvalfasestatus in andere landen, zoals Frankrijk, om de inspiratiemogelijkheden te identificeren. 2. Opstellen van een voorontwerp van een besluit in samenwerking met de betrokken partijen, volgens de CiReDe-methodologie.
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2020. Rapport CiReDe 2020.
Proeffase van de actie	Leefmilieu Brussel

Belangrijkste betrokken partijen	Ressources, BECI, Isatio, Bonjour Maurice...
---	--

Actie RD 6	
Titel van de actie	Ontwikkelen van spiegelingen voor de classificatie van (niet-)gevaarlijk afval.
Rechtsgrondslag	- Ordonnantie van 14 juni 2012 met betrekking tot afvalbeheer - Regeringsbesluit van 1 december 2016 betreffende afvalbeheer BRUDALEX.
Bijzonderheden van de actie	De lijst met gevaarlijke afvalstoffen is een toepassing van een besluit van de Europese Commissie. Gevaarlijk afval wordt aangegeven met een sterretje. Het doel van deze actie is het opzetten van een voorziening om situaties te identificeren waarin gevaarlijk afval kan worden heringedeeld als niet-gevaarlijk afval (drempels voor gevaarlijke stoffen, lichte voorbereiding voor herplaatsing, enz.). Om dat te doen bieden “spiegelingen” een zekere flexibiliteit: bepaalde afvalstoffen worden geclassificeerd als gevaarlijk en niet-gevaarlijk, waarbij de praktijk toelaat om ze in een of andere categorie in te delen, afhankelijk van de omstandigheden en toepassingen. Tegelijkertijd moet de mogelijkheid worden overwogen om drempelwaarden vast te stellen voor gevaarlijke elementen en/of stoffen die zorgen voor afval dat al dan niet als gevaarlijk is geclassificeerd. Bijvoorbeeld: afval dat slechts uit een kleine hoeveelheid gevaarlijke elementen/stoffen bestaat, kan niet noodzakelijkerwijs als gevaarlijk afval worden beschouwd?
Wijze van uitvoering	1. Analyse van bestaande procedures in Europa op basis van het spiegeling-model. 2. Oprichting van een werkgroep met de verschillende stakeholders om de voorziening te definiëren. 3. Voorbereiding, indien nodig, van de wijzigingen in de regelgeving die nodig zijn voor het gebruik van spiegelingen. De praktijkervaring zal geval per geval worden gebruikt voor de lijst van gevaarlijke afvalstoffen die in aanmerking komen voor

	spiegelingen.
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2019. Rapport CiReDe 2019.
Proeffase van de actie	Leefmilieu Brussel
Belangrijkste betrokken partijen	Ressources, Go4Circle/Coberec, Essenscia, Agoria, Recupel, Recy-K, Belgische ondernemingen die actief zijn in gevaarlijk afval.

Actie RD 7	
Titel van de actie	Ontwikkelen van de praktijk van overkoepelende milieuvergunningen die innovatie mogelijk maken op plaatsen die voor dit doel zijn ontworpen.
Rechtsgrondslag	Ordonnantie van 5 juni 1997 met betrekking tot milieuvergunningen Regeringsbesluit betreffende afvalbeheer BRUDALEX.
Bijzonderheden van de actie	Deze overkoepelende vergunningen worden toegekend aan starterscentra, bedrijvencentra en zelfs Recy-k, die op die manier innovatiecentra kunnen worden in Brussel. Elke onderneming die een nieuwe machine, een nieuwe behandeling van een afvalstroom of een nieuwe circulaire economie wilt testen, kan dit doen op één van deze locaties zonder dat ze hoeft te voldoen aan de traditionele machtigingsvereisten (de overkoepelende vergunning die al over deze machtigingen beschikt).
Wijze van uitvoering	1. Analyse van het systeem van overkoepelende vergunningen in Vlaanderen, in het bijzonder voor de haven van Antwerpen. 2. Onderzoeken van de haalbaarheid van het opzetten van een reeks mogelijke activiteiten door middel van een overkoepelende milieuvergunning. 3. Deze actie starten in samenwerking met de starterscentra. Elke onderneming die een project, een machine, een product wilt testen, moet dit op speciale plaatsen kunnen doen.
Proeffase van de actie	Leefmilieu Brussel
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2020. Rapport CiReDe 2020.
Belangrijkste betrokken partijen	Innoviris, CityDev, Greenbizz, Recy-K, Village Partenaire.

Actie RD 8	
Titel van de actie	Sorteren op bouwplaatsen vergemakkelijken.
Rechtsgrondslag	- Ordonnantie van 14 juni 2012 met betrekking tot afvalbeheer - Regeringsbesluit van 1 december 2016 betreffende afvalbeheer BRUDALEX.
Bijzonderheden van de actie	Ruimtegebrek is vaak een belemmering voor de ontwikkeling van sorteren op de bouwplaats, maar een derde van het Brusselse afval is bouwafval. Hoewel het belangrijk is om het sorteren ter plaatse verder te ontwikkelen, zou Brussel inspiratie kunnen putten uit goede praktijken om het sorteren te blijven aanmoedigen en tegelijkertijd het probleem van ruimtegebrek te verminderen en verschillende stromen in dezelfde container toe te laten zonder dat er noodzakelijkerwijs afzonderlijke containers moeten worden gebruikt. In dit verband is de gemeentebelasting op het gebruik van de openbare ruimte een rem op het sorteren ter plaatse, aangezien dit duurder wordt gemaakt (de onderneming wordt minder belast als ze één enkele container gebruikt en sorteert dus niet).
Wijze van uitvoering	1. In samenwerking met de sector analyseert Leefmilieu Brussel de mogelijkheid om de verplichtingen inzake sorteren op de bouwplaats te herzien in het licht van wat sorteercentra in een volgend stadium kunnen doen en tegelijkertijd het behoud van de kwaliteitsstromen te garanderen, om de circulaire economie te bevorderen. Andere pistes kunnen eveneens worden onderzocht (inventaris voor afbraak, verplichting tot het behoud van gebouwen...). 2. Het tweede deel van de actie vereist dat er wordt aanbevolen om de belasting op het gebruik van de openbare ruimte aan te passen om zo sorteren op de bouwplaats te bevorderen. Er zal een sjabloon voor de belastingregeling worden voorgesteld aan de gemeenten en het belastingcompensatiefonds is een centraal element dat de gemeenten kan overtuigen door hun inkomstenderving ten gevolge van de modulatie van deze belasting op zich te nemen.
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2019 voor deel 1. Rapport CiReDe 2019 en analyse van de mogelijkheid om fase 2 te activeren ..

Proeffase van de actie	1. Leefmilieu Brussel 2. Brussel Fiscaliteit.
Belangrijkste betrokken partijen	(1) Confederatie Bouw Brussels hoofdstedelijk gewest (CBB-H), Ressources (2) Brussel Mobiliteit, Brulocalis, Leefmilieu Brussel, CBB-H.

4.2.3. Aanbevelingen

Aanbeveling RD 9	
Titel van de actie	Verschillende aanbevelingen.
Rechtsgrondslag	/
Bijzonderheden van de actie	1. Ontwikkelen van een cartografie van de stromen en afzettingen om projectleiders binnen de circulaire economie toegang te geven tot relevante informatie om hun activiteiten te ontwikkelen. Hierbij zal er ook gebruik worden gemaakt van het BRUCETRA-project (Brussels Circular Economy Transition). 2. Versterken van de stimulans voor ecologisch ontwerp als onderdeel van de uitgebreide verantwoordelijkheid van de producenten. 3. Ontwikkelen van een geïntegreerde aanpak tussen gewesten om de ontwikkeling van de meest relevante sectoren te bevorderen, afhankelijk van de gebieden in termen van ecologische, economische en sociale toegevoegde waarde. Brussel moet haar beleid in de eerste plaats richten op veelbelovende sectoren op het vlak van herplaatsing, reparatie, hergebruik en remanufacturing. 4. Ontwikkelen van een belastingstelsel dat gunstig is voor herplaatsing (bv. de btw-kwestie om de afschaffing ervan niet te bevorderen). 5. Activeren van de hefboom van overheidsopdrachten om modellen van circulaire economie te bevorderen. 6. Bevorderen van het voldoen aan de vraag naar en het aanbod van opslagruimten op het gewestelijke grondgebied, met name in verband met de ontwikkeling van het gebruik van de waterweg.

Wijze van uitvoering	Deze verschillende aanbevelingen hebben betrekking op het GPCE en een aantal van de acties van het GPCE, waarvan sommige al worden uitgevoerd. 1. Het Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan voorziet in de oprichting van een kwantitatieve databank van de productie- en beheersmethoden van afvalstoffen die door huishoudens en beroepssectoren worden geproduceerd. 2. Het HABP is ook van plan om wetgeving te ontwikkelen die gunstiger is voor het ecologisch ontwerp, met name door de modernisering van het kader van de UPV. Meer concreet zijn er al verschillende maatregelen in die richting ingevoerd binnen twee milieuconventies (banden en AEEA); 3. de update van het GPCE beoogt de ontwikkeling van interregionale samenwerkingsverbanden voor de geïntegreerde ontwikkeling van de circulaire economie. 4. In het HABP wordt ook belastingheffing en in het bijzonder een modulatie van de btw geïdentificeerd als een hefboom voor de ontwikkeling van herplaatsing (met name voor textiel). 5. Op het gebied van overheidsopdrachten werkt BE aan een gewestelijke strategie voor duurzame overheidsopdrachten. 6. Het vernieuwde GPCE beoogt met de TER2-maatregel plaatsen te activeren voor de ontwikkeling van de circulaire economie (inclusief opslagruimten).
	De werkgroep bevestigt de relevantie en ondersteunt de uitvoering van de verschillende acties van het GPCE en het HABP die aansluiten bij de aanbevelingen van de werkgroep.

4.3. Conclusies

Voor de actiefiches met betrekking tot de interregionale harmonisatie van machtigingen en verplichtingen voor het transport, de inzameling van afval en de einde-afvalfasestatus (HD 1 en HD3) **en vooraleer met de uitvoering ervan** te beginnen, stelt CiReDe voor dat de regering een proactieve benadering van nauwere samenwerking start met de regeringen van de andere twee gewesten zodra dit is goedgekeurd. Harmonisatie op Brussels niveau, in het bijzonder voor automatische erkenningen, is immers bijzonder relevant als deze harmonisatie ook in de andere twee gewesten gebeurt om de Brusselse ondernemingen niet te benadelen en dus een effect te hebben dat in strijd is met de oorspronkelijke doelstelling.

De actiefiche HD 2 - Digitalisering met betrekking tot traceerbaarheid - maakt deel uit van het werkprogramma van Leefmilieu Brussel en kan in de zomer van 2019 worden uitgevoerd. Leefmilieu Brussel moet er dus voor zorgen dat de actie wordt uitgevoerd in overeenstemming met de principes van CiReDe, namelijk dat de operationele realiteit de digitaliseringswerkzaamheden inspireert. Met andere woorden, deze digitalisering moet worden uitgevoerd met het oog op een gebruikersgerichte vereenvoudiging. Hiervoor moeten de vertegenwoordigers van de sector van transport, inzameling en verwerking van afval nauw worden betrokken bij de werkzaamheden.

Daarom stelt CiReDe voor dat de regering de volgende maatregelen als prioritair beschouwt:

1. HD 4: Catalogus van materialen/producten/uitrusting voor herplaatsing en methoden van terugwinning/voorbereiding voor herplaatsing die niet in aanmerking komen voor de afvalfasestatus.

Deze actie zal het mogelijk maken jurisprudentie op dit gebied tot stand te brengen om de reproduceerbaarheid van voorbeeldprojecten binnen de circulaire economie te vergemakkelijken. Maar al te vaak kiezen economische actoren immers voor processen die minder duur en sneller zijn en geen administratieve problemen veroorzaken ten nadele van een circulaire economie met een hoge toegevoegde waarde voor het milieu. Dit heeft tot gevolg dat de regelgeving en administratieve verplichtingen de voorkeur geven aan recycling boven de voorbereiding voor herplaatsing.

2. HD 6: Ontwikkelen van spiegelingen voor de classificatie van (niet-)gevaarlijk afval.

Deze actie is een prioriteit in die zin dat de status van gevaarlijk afval het moeilijk maakt om bepaalde afvalstoffen die als gevaarlijk worden beschouwd in te zamelen, te sorteren, op te slaan en terug te brengen naar de herplaatsingskanalen wanneer er slechts een klein deel van het afval gevaarlijk is of wanneer de herplaatsing ervan geen behandeling vereist.

3. HD 8: Sorteren op bouwplaatsen vergemakkelijken.

Deze actie is in overeenstemming met de doelstellingen van de oproep tot circulaire projecten die de praktijken van circulair ontwerp en hergebruik op bouwplaatsen stimuleren. Er kunnen verschillende eenvoudige aanpassingen worden gemaakt om snel winst te boeken. Daarom wordt de 1e fase als

een prioriteit beschouwd. De werkgroep zal op basis van de resultaten van fase 1 de mogelijkheid analyseren om fase 2 te activeren.

Ten slotte zijn HD-maatregelen 5, 7 en 9 beter “op lange termijn” te beschouwen en kunnen ze dus in een tweede stap worden uitgevoerd.

Operationalisering:

HD-acties 4 en 6 kunnen in dezelfde werkgroep worden behandeld om de toegewezen middelen te optimaliseren. Actie HD 7, die de studie van buitenlandse ervaringen op dit gebied vereist, kan in twee fasen en over twee jaar worden uitgevoerd.

5. Informatie met betrekking tot het rechtskader van een goed (SR)

5.1. Context

In tegenstelling tot de andere twee thema's was dit thema al duidelijk omschreven in een eerder stadium van de werkgroepen. Op het niveau van hub.brussels was er al een specifieke nota opgesteld die tijdens de eerste vergadering van de werkgroep kon worden gepresenteerd. Deze eerste vergadering bood ook de kans om de getuigenis te horen van een actor uit de praktijk, namelijk een persoon die verantwoordelijk is voor de afdeling stedenbouw van een gemeente. Deze aanpak was zeer nuttig en maakte het mogelijk om snel de belangrijkste verbeterpunten te belichten met betrekking tot de obstakels in verband met de informatie over het rechtskader van een goed in het kader van de verkoop of verhuur ervan.

Tijdens de tweede vergadering van de werkgroep lag de nadruk meer in het bijzonder op het NOVA-instrument om inzicht te krijgen in zowel de eigenlijke inhoud (velden, volledigheid, enz.) als de methoden die gemeentelijke en gewestelijke medewerkers gebruiken om deze inhoud in te vullen.

Tot slot was de laatste zitting van de werkgroep een gelegenheid voor een uitwisseling met vertegenwoordig(st)ers van Brugis over de technische kenmerken en beperkingen van dit instrument voor het in kaart brengen van gegevens.

Op basis van deze drie vergaderingen heeft de werkgroep een aantal opmerkingen en suggesties in verband met acties kunnen formuleren, namelijk:

- ✓ Te vaak zijn er situaties van wanverhouding tussen het goed dat door projectleiders binnen de circulaire economie wordt aangekocht/gehuurd en de activiteit die zij daar willen ontwikkelen.
- ✓ Deze situaties zijn het gevolg van een gebrek aan informatie vanuit drie belangrijke bronnen.
 - Projectleiders zijn zich onvoldoende bewust van het cruciale karakter van deze dimensie binnen de analyse van een vastgoedkans.
 - Verkopers/verhuurders en hun tussenpersonen zorgen er niet met voldoende precisie voor dat deze informatie over de stedenbouwkundige situatie van een goed beschikbaar en zichtbaar is.
 - De verschillende sites die geacht worden informatie te verstrekken over de stedenbouwkundige situatie van een goed zijn niet volledig en nauwkeurig genoeg over de kritieke velden van de bestemming of het legale gebruik van de goederen.
- ✓ Een andere belangrijke vaststelling met betrekking tot dit thema is de centrale rol van de gemeenten in het beheer van informatie over de stedelijke situatie van een goed.

- ✓ In het licht van deze vaststellingen rijst de vraag of er een platform moet worden gevonden om deze informatie ter beschikking van het publiek te stellen en de Brugis-site lijkt in deze context het meest geschikt om een antwoord te geven.
- ✓ Brugis is slechts een hulpmiddel voor het in kaart brengen van gegevens uit authentieke bronnen die via andere instrumenten/instellingen worden beheerd. Het is daarom van belang dat er geen doelstellingen aan worden toegekend die niet compatibel zijn met een cartografische benadering en dat de volledigheid en nauwkeurigheid van de informatie in de upstream-databanken worden gewaarborgd.
- ✓ Het NOVA-instrument, en de nieuwe versie 5 ervan, vormt een kans, omdat het een instrument is dat door alle gemeenten en het gewest wordt gedeeld.
- ✓ Het is ook belangrijk om te werken aan de bewustmaking van verkopers/verhuurders en tussenpersonen.

5.2. Presentatie van de actievoorstellen

Voor elke actiefiche heeft de werkgroep de titel en de bijzonderheden van de actie gevalideerd. De methodologie, de aanwijzing van de proeffase en de betrokken partijen zijn het onderwerp van een voorstel van de CiReDe-stuurgroep.

5.2.1. Acties op korte termijn

Actie SR 1	
Titel van de actie	Vaststellen van een online hub voor stedenbouwkundige informatie die beschikbaar wordt gesteld aan het publiek.
Rechtsgrondslag	/
Bijzonderheden van de actie	- Het is niet mogelijk en ook niet wenselijk om één enkele site te definiëren die informatie geeft over de vastgoedmarkten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het is echter noodzakelijk om de centralisatie van de stedenbouwkundige informatie te bevorderen via een hub die wordt gevoed door gegevens die door de overheid worden gecontroleerd en die de raadpleging ervan door het publiek mogelijk maakt. - Brugis aanwijzen als een online hub voor stedenbouwkundige informatie met betrekking tot het bestemmingsplan/legaal gebruik van een goed die beschikbaar worden gesteld voor het publiek. - Zorgen voor de overdracht van nuttige gegevens aan Brugis om deze rol te vervullen.

Wijze van uitvoering	- Regeringsbesluit met de volgende dimensies: - o Aanwijzing van Brugis als hub voor de online verspreiding van stedenbouwkundige informatie met betrekking tot het rechtskader van een goed die beschikbaar wordt gesteld voor het publiek. - o Deze aanwijzing moet de verworvenheden van de huidige autonome werkwijze van Brugis in stand houden en tegelijkertijd zorgen voor een noodzakelijke link met de andere actoren. - o Onder leiding van Urban en Brugis is er een technische werkgroep opgericht om te zorgen voor de nodige interfaces tussen authentieke bronnen (waaronder Nova) en het online publicatieplatform Brugis. - Op basis van de outputgegevens van de werkgroep: - o Instructies geven aan de verschillende betrokken administraties (DU, BE, gemeenten, enz.) om ervoor te zorgen dat Brugis alle relevante gegevens uit authentieke bronnen ontvangt in een specifiek formaat dat voldoet aan de technische vereisten van Brugis.
Timing van uitvoering	Termijn: 1 ^e semester 2019.
Proeffase van de actie	Urban.brussels
Belangrijkste betrokken partijen	Urban (Brugis), CIRB (Nova), gemeenten, hub.brussels, Leefmilieu Brussel

Actie SR 2	
Titel van de actie	Op klassieke vastgoedwebsites (<i>bijvoorbeeld notariswebsites, immoweb, Inventimmo, ImmoVlan, makelaars...</i>) wordt er aanbevolen een waarschuwing toe te voegen aan de bestaande stedenbouwkundige vergunningen voor kopers en huurders om na te gaan of de door hen geraadpleegde eigendommen al dan niet in aanmerking komen voor een bestemmingsplan/legaal gebruik van de goederen die ze raadplegen (waarbij erop wordt gewezen dat een officiële verificatie van deze gegevens altijd noodzakelijk is); de waarschuwing is voorzien van een hyperlink naar deze referentiesite - die de open gegevens zal gebruiken.
Rechtsgrondslag	- Art. 281 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening van 9 april 2004 (behalve voor huurcontracten met een looptijd van minder dan 9 jaar). - Art. 99 en 280 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening van 9 april 2004.
Bijzonderheden van de actie	Contact opnemen met tussenpersonen om hun bewustwording te vergroten met betrekking tot het volgende: - het belang van het nakomen van hun informatieverplichtingen in het geval van reclame; - de mogelijkheid om de gegevens op de Brugis-website te gebruiken en/of naar deze website te verwijzen. Door middel van deze actie moet er dus voor worden gezorgd dat de projectleiders zich bewust zijn van het belang van de stedenbouwkundige gegevens van een goed in het kader van hun onderzoeken. Ondanks de evolutie van de verplichtingen op dit gebied via de nieuwe COBAT en de vrijstelling van de verplichting voor een huurovereenkomst van minder dan 9 jaar, stellen wij voor om de huursector in deze actie op te nemen.
Wijze van uitvoering	- Vaststellen van de lijst van actoren met wie er contact kan worden opgenomen - o Vertegenwoordig(st)ers van de bemiddelaars: Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars (BIV), Organisatie van Vastgoedprofessionals in Franstalig België (Federia)... - o Vertegenwoordig(st)ers van de

	eigenaars/verhuurders: Nationaal Eigenaars- en Mede-eigenaarssyndicaat (NEMS). ○ Notarissen: Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat. ○ Belangrijkste actoren: bv.: Immoweb. - Een workshop plannen om het instrument te demonstreren en uit te wisselen met betrekking tot technische interfaces. - Bewustmakingsacties plannen voor actoren uit de praktijk via hun vertegenwoordig(st)ers.
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2019.
Proeffase van de actie	Urban.brussels
Belangrijkste betrokken partijen	Urban (Brugis), hub brussels, Citydev (Inventimmo), NEMS, BIV, Federia, Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, Immoweb

Actie SR 3	
Titel van de actie	Vergemakkelijken van de analyse van de overeenstemming tussen vraag en aanbod van een goed in het kader van de ontwikkeling van projecten binnen de circulaire economie.
Rechtsgrondslag	/
Bijzonderheden van de actie	Een analyseformulier opstellen voor de onderne(e)m(st)er om hem/haar in staat te stellen om: - de vraag op het niveau van stedenbouwkundige gegevens te karakteriseren in functie van de beoogde activiteit van de onderne(e)m(st)er; - de passende zoekcriteria te bepalen met betrekking tot het rechtskader van het gezochte goed.
Wijze van uitvoering	- In eerste instantie in dit stadium werken op het niveau van de Inventimmo-site van Citydev. - Vaststellen van de velden die verband houden met de karakterisering van de vraag: locatie, soorten beoogde activiteiten en oppervlakte per type activiteit... - Vaststellen van de uitvoergegevens van de analyse die het mogelijk moeten maken om de zoekcriteria te specificeren: welke toewijzing het gebied voor het te zoeken goed krijgt, welk type SV... - Identificeren van de overeenkomsten op het niveau van de databanken van goederen die op de verwervings-/huurmarkt zijn geplaatst (met name via Inventimmo).
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2019.
Proeffase van de actie	CityDev (Inventimmo)
Belangrijkste betrokken partijen	BECI, hub.brussels

Actie SR 4	
Titel van de actie	Voor wat betreft de stedenbouwkundige vergunningen, het verbeteren van de volledigheid en nauwkeurigheid van de gegevens die zijn gecodeerd in de NOVA-toepassing voor het beheer van vergunningsaanvragen.
Rechtsgrondslag	Art. 275 en volgende van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening van 9 april 2004 en het besluit van 29 maart 2018 van de Gewestregering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende stedenbouwkundige inlichtingen.
Bijzonderheden van de actie	Met betrekking tot de stedenbouwkundige informatie die in het Nova-instrument voor vergunningsaanvragen is opgenomen, kan er worden vastgesteld dat een aantal velden niet altijd worden ingevuld en dat sommige velden worden aangevuld met benaderende of onjuiste gegevens. Ten opzichte van deze situatie is het noodzakelijk modaliteiten vast te stellen en, waar nodig, te voorzien in aanvullende middelen om deze huidige tekortkomingen te verhelpen. Dit kan het zoeken naar informatie door projectleiders binnen de circulaire economie in de context van de locatie van hun activiteit bemoeilijken.
Wijze van uitvoering	- Op een globale manier de situatie analyseren met betrekking tot het aantal in Nova gecodeerde vergunningen en het percentage dat dit vertegenwoordigt in verhouding tot het totale aantal eigendommen op het gewestelijke grondgebied. - Zich concentreren op gegevens met betrekking tot goederen op basis van toewijzingen die specifiek zijn voor professioneel gebruik, namelijk: kantoor, handel, groothandel, grote gespecialiseerde handel, productieactiviteiten, logistieke activiteiten, magazijn/opslag. - Analyseren van de gecodeerde gegevens met betrekking tot de velden die specifiek zijn voor Kader VII van bijlage 1 van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning, om het volgende te identificeren: - o het huidige invulpercentage van de verschillende velden; - o de belangrijkste vastgestelde gevallen van niet-naleving met betrekking tot inhoud; - o corrigerende maatregelen die moeten worden uitgevoerd.

	- Bewustmaken van de verantwoordelijken voor de codering, zowel op het niveau van de gemeenten als van het gewest, over het belang van bepaalde specifieke gegevens (kader 7 van bijlage 1 met betrekking tot SV-verzoeken); - zorgen voor aanvullende middelen in termen van opleiding van de verantwoordelijken voor het coderen; - versterken van het toezicht op de codering om gevallen van niet-naleving op te sporen en goede praktijken te verspreiden; - overwegen om het coderen van gegevens door de aanvrager te bevorderen en te voorzien in technische beperkingen die hem verplichten de verplichte velden in te vullen en, voor zover mogelijk, validatiemodaliteiten voor de gecodeerde gegevens (consistentiecontroles).
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2019.
Proeffase van de actie	Urban
Belangrijkste betrokken partijen	Perspective, CIBG (Nova), gemeenten, Perspective.

Actie SR 5	
Titel van de actie	Vaststellen van de precieze nuttige gegevens die moeten worden verstrekt met betrekking tot het rechtskader van een goed om het zoeken naar een goed voor professioneel gebruik te vergemakkelijken.
Rechtsgrondslag	/

Bijzonderheden van de actie	Met betrekking tot de verduidelijking van de informatie in verband met het rechtskader van een goed dat op de Brugis-site moet worden opgenomen, is het noodzakelijk om, naast de status van de reeds opgenomen vergunning op de website ("online vergunning") van Urban (aanvaard, geweigerd, in uitvoering), de op te nemen gegevens over de inhoud van de SV die is verbonden aan een goed te specificeren.
Wijze van uitvoering	- In een eerder stadium van een nauwkeurigere analyse van het NOVA-instrument en de databank met informatie over een verleende vergunning kan het een eerste stap zijn om de verschillende in bijlage 1 genoemde velden die bij een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning moeten worden gevoegd te onderzoeken. Het is daarom noodzakelijk dat deze bijlage wordt geanalyseerd om vast te stellen welke informatie op het niveau van Brugis er moet worden gebruikt. - We kunnen nu al aangeven dat het nodig zal zijn om een specifieke analyse uit te voeren van de huidige velden die zijn opgenomen in kader VII van bijlage 1, waarin voor het betreffende goed de gebieden per type gebruik volgens de woordenlijst van het Gemeentelijk Bestemmingsplan (GBP) zijn opgenomen. - Identificeren van de relevante velden die gebruikt moeten worden in het cartografische instrument van Brugis en de mate van detail ervan. Moet de informatie in het onderstaande voorbeeld, gebaseerd op kader VII van bijlage 1, beschikbaar zijn op niveau 1 of op niveau 1.1? - o Niveau 1: Productieactiviteiten - o Niveau 1.1: Productieactiviteiten ▪ Ambachtelijk ▪ Technologisch hoogwaardig ▪ Industrieel ▪ Productie van materiële diensten ▪ Productie van immateriële diensten
Timing van uitvoering	Termijn: 1 ^e semester 2019.
Proeffase van de actie	Citydev

Belangrijkste betrokken partijen	Perspective, hub.brussels, Urban, CIRB (Nova), gemeenten
---	--

Actie SR 6	
Titel van de actie	Zorgen voor verschillende modaliteiten om gegevens over oudere stedenbouwkundige vergunningen beschikbaar te stellen.
Rechtsgrondslag	Art. 275 en volgende van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening van 9 april 2004 en het besluit van 29 maart 2018 van de Gewestregering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende stedenbouwkundige inlichtingen.
Bijzonderheden van de actie	Aangezien Nova een centrale plaats inneemt binnen het beheer van de gegevens over stedenbouwkundige vergunningen op gewestelijk niveau, moet ook het probleem van de achterstanden worden aangepakt. Om de beschikbaarheid van gereglementeerde informatie over zoveel mogelijk goederen te vergemakkelijken, is het ook noodzakelijk om oudere goederen op te nemen die (nog) niet in Nova zijn gecodeerd.
Wijze van uitvoering	- Op basis van de outputgegevens van de analyse die op het niveau van actie 5.5 is uitgevoerd op het percentage SV dat momenteel in Nova is gecodeerd de hoeveelheid werk bepalen om de achterstand weg te werken. - Vaststellen van een volgorde van prioriteit met betrekking tot de organisatie van coderingswerkzaamheden van gegevens in Nova: - o soorten goederen, met een focus op goederen voor professioneel gebruik; - o anciënniteit van de SV; - o gebied waar de goederen zich bevinden, bijvoorbeeld gekoppeld aan GBP-toewijzingen of aan het niveau van achterstand per gemeente. - Uitvoeren van een uitbestedingsregeling voor overheidsopdrachten voor de digitalisering van gegevens die nog niet in NOVA zijn gecodeerd, aan één enkele

	dienstverlener. - Deze externe dienstverlener de codering van deze archiefgegevens toevertrouwen om - o ervoor te zorgen dat deze werkzaamheden complementair zijn aan de dagelijkse werkzaamheden van de gemeentelijke en gewestelijke besturen; - o alle gemeenten in staat te stellen op hetzelfde tempo vooruitgang te boeken; - o de uniformisering van de coderingsmodaliteiten te garanderen.
Timing van de uitvoering	Termijn: 30 november 2020.
Proeffase van de actie	Urban.brussels
Belangrijkste betrokken partijen	CIRB (Nova), gemeenten

Actie SR 7	
Titel van de actie	Voortbouwen op alle informatiezoekopdrachten met betrekking tot stedenbouwkundige vergunningen om de NOVA-databank te vervolledigen.
Rechtsgrondslag	/
Bijzonderheden van de actie	Gelijktijdig met actie 5.7, de SV-afgevende instanties aanmoedigen om informatie over SV vóór 1998 in NOVA 5 in te voeren als onderdeel van hun zoekopdrachten naar "stedenbouwkundige informatie". Het doel is om zoveel mogelijk oudere gegevens te spatialiseren.
Wijze van uitvoering	- In verband met de Nova-interface, die momenteel alleen lijkt te worden gebruikt voor het coderen van gegevens in het kader van een vergunningsaanvraag, de meest geschikte modaliteiten bepalen om er ook een instrument van te maken voor het verzamelen van gegevens in het kader van onderzoek door gemeenten - Analyseren van de huidige modaliteiten van onderzoek naar stedelijke gegevens door de verschillende Brusselse gemeenten - o Soorten gevraagde gegevens - o Soorten goederen waarover er gegevens worden gevraagd - o Instrumenten ter ondersteuning van het onderzoek - o Instrumenten ter ondersteuning van de formalisering en communicatie van de verzamelde gegevens - Vaststellen van gestandaardiseerde modaliteiten met betrekking tot het gebruik van Nova voor deze specifieke situatie. In dit verband moet er aandacht worden besteed aan de werkbelasting van de medewerkers en moet er worden voorzien in modaliteiten die geen extra belasting met zich meebrengen en zelfs maar een vermindering ervan mogelijk maken. Op lange termijn zal de volledigheid van de databank uiteraard een tijdswinst betekenen in het kader van toekomstig onderzoek naar stedenbouwkundige informatie met betrekking tot een goed. - Zorgen voor specifieke informatie-/opleidingssessies om te

	garanderen dat deze nieuwe onderzoeks- en coderingsmodaliteiten in het kader van deze sessies worden toegepast
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2020.
Proeffase van de actie	Urban.brussels
Belangrijkste betrokken partijen	CIRB (Nova), gemeenten

5.2.2. Activiteiten op middellange termijn

Actie SR 8	
Titel van de actie	Ervoor zorgen dat de verplichting om de verkoper/verhuurder (zowel publiek als privaat) en alle tussenpersonen te informeren over de stedenbouwkundige situatie van een op de markt gebracht goed wordt nageleefd
Rechtsgrondslag	- Art. 281 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening van 9 april 2004 (behalve voor huurcontracten met een looptijd van minder dan 9 jaar) - Art. 99 en 280 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening van 9 april 2004.
Bijzonderheden van de actie	Om te garanderen dat de projectleiders binnen de circulaire economie die op zoek zijn naar een locatie voor hun activiteiten hiervan op de hoogte zijn, is het noodzakelijk om de informatieplicht (momenteel gering) door de verkoper/verhuurder (zowel publiek als privaat) en alle tussenpersonen aan te vullen met informatie over de wettelijke bestemming/gebruik van het goed dat

	te koop/te huur wordt aangeboden. We kunnen in het bijzonder overwegen om beroepsverenigingen van makelaars uit te nodigen om hun ethische code in dit opzicht te versterken. De gedragscode voor IPI-vastgoedmakelaars stelt momenteel eenvoudigweg: "Een intermediaire makelaar mag in zijn advertenties en aankondigingen geen personen misleiden met betrekking tot de beschikbaarheid en de essentiële kenmerken van de goederen die hij aanbiedt" (Hoofdstuk II - Informatie over goederen, artikel 55). Zowel op het niveau van de verkoop als van de verhuur zou het ook een goede zaak zijn om de belanghebbenden die de eigenaars (zowel publiek als privaat) vertegenwoordigen te informeren over hun verantwoordelijkheden en de risico's die zij lopen in het geval dat er te weinig informatie hierover aan de koper of huurder wordt meegedeeld.
Wijze van uitvoering	- Actie die moet worden gecoördineerd met acties SR2 en SR3 - Vaststellen van de lijst van actoren met wie er contact kan worden opgenomen - o Vertegenwoordig(st)ers van de bemiddelaars: IPI, Federia... - o Vertegenwoordig(st)ers van de eigenaars/verhuurders: NEMS - o Notarissen: Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat - o Belangrijkste actoren: bijv.: Immoweb, Invetimmo, ... - Samen met hen de omvang analyseren van de (niet-)naleving van deze verplichting en de maatregelen (preventief en repressief) die moeten worden uitgevoerd/versterkt om de situatie te verbeteren - Identificeren van de huidige instrumenten die het mogelijk maken de naleving van deze informatieplicht te bevorderen: ethische codes, checklist, procedures, communicatieondersteuning... En ze evalueren om aanbevelingen te formuleren voor de aanpassing ervan en/of de noodzaak om nieuwe aanvullende instrumenten te creëren.

Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2020.
Proeffase van de actie	Urban.brussels
Belangrijkste betrokken partijen	Urban (Brugis), hub brussels, Citydev (Inventimmo), NEMS, BIV, Federia, Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, Immoweb

Actie SR 9	
Titel van de actie	Opstellen van een fiche "Waar vestig ik mijn economische activiteit?" in de catalogus met administratieve stappen van Easybrussels
Rechtsgrondslag	/
Bijzonderheden van de actie	Voor het versterken van de verschillende dimensies die zijn ontwikkeld via andere acties die met betrekking tot dit thema van informatie over de stedelijke situatie van een goed worden uitgevoerd, moet deze dimensie ook worden benadrukt in de Catalogus van administratieve procedures die momenteel op het niveau van Easybrussels wordt voorbereid Het is daarom noodzakelijk om een specifieke fiche op te stellen over de aandachtspunten in het kader van een benadering met betrekking tot de locatie van een economische activiteit. Deze online fiche moet links naar het BruGIS-platform bevatten.
Wijze van uitvoering	- Analyse van de huidige structuur en inhoud van de Catalogus van administratieve procedures om de samenhang en integratie van deze locatiedimensie van een economische activiteit te waarborgen. Met name de kwestie van de toegangspoort tot het instrument kan zich stellen (wereldwijde toegang of onderscheid tussen burgers en ondernemingen in de brede zin van het woord?) - Vaststelling van de inhoud van een specifieke fiche "Waar vind ik mijn economische activiteit?", waarin de verschillende stappen met betrekking tot de locatie van

	een goed, maar ook met betrekking tot de bezetting ervan, zijn opgenomen. De volgende aspecten kunnen al worden bepaald: ○ Hoe bereidt u uw onderzoek voor om ervoor te zorgen dat het goed wordt aangepast aan de geplande activiteit? ▪ Link naar de vragenlijst om de zoekcriteria te bepalen ○ Hoe vindt u een goed? ▪ Link naar de verschillende onderzoekssites ○ Hoe kan ik het gevonden goed valideren? ▪ Herinnering aan het belang van officiële validatie (bijvoorbeeld contact met de gemeente) ○ Welke stappen moeten er worden ondernomen als er aanpassingen nodig zijn op het gebied van vergunningen? ○ Wat zijn de aandachtspunten op het vlak van de officiële documenten met betrekking tot de aankoop of de huur? ○ ...
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2020.
Proeffase van de actie	Citydev
Belangrijkste betrokken partijen	Easybrussels, hub.brussels, Urban,

Actie SR 10	
Titel van de actie	Relevante authentieke gegevens van de instrumenten van NOVA (regionaal niveau) en BUNI (nationaal niveau) integreren in het cartografische instrument van BRUGIS.
Rechtsgrondslag	/

Bijzonderheden van de actie	Om de coherentie tussen de verschillende publieke cartografische instrumenten te garanderen, is het noodzakelijk om op lange termijn de integratie tussen NOVA en het instrument Building UNiT (BUNI) te verzekeren. Deze laatste heeft tot doel om een authentieke bron van alle gebouwen in België te creëren - met de 3 gewesten als beheerder - en ze op een unieke manier te geolokaliseren.
Wijze van uitvoering	- Analyse van de voortgang van de werkzaamheden op het vlak van het BUNI-instrument (Building UNiT) en de volgende concrete fasen. Het gaat er op deze manier om dat (toekomstige) ontwikkelingen op NOVA-niveau compatibel moeten zijn met BUNI. - Communicatie aan de verantwoordelijken van BUNI over de geplande wijzigingen op NOVA-niveau, voor zover deze een invloed kunnen hebben op het integratieterrein. - Definitie van de rol en de verantwoordelijkheden met betrekking tot de volgende fasen op gewestelijk niveau in Brussel.
Timing van uitvoering	Termijn: 30 november 2020.
Proeffase van de actie	Urban.brussels
Belangrijkste betrokken partijen	CIBG, gemeenten

5.3. Conclusies

Zoals hierboven vermeld, was dit thema relatief precies, waardoor het mogelijk werd om op korte tot middellange termijn relatief concrete en haalbare acties vast te stellen.

Volgens ons bestaat er ook een vorm van chronologie tussen de actie met betrekking tot de aanwijzing van Brugis als platform voor het online plaatsen van stedelijke informatie over de

bestemming of het legale gebruik van een goed (Actie SR1) en de versterking van de zichtbaarheid ervan in de ogen van de projectleiders, met name via tussenpersonen (Actie SR2).

Daarnaast blijkt het passend acties uit te voeren om de analyse door de projectleiders (SR3 en SR5) te vergemakkelijken en uiteindelijk de volledigheid en nauwkeurigheid van de gepubliceerde gegevens (SR4, SR6 en SR7) te bevorderen. Deze laatste drie acties hebben een lagere prioriteit voor het bereiken van de oorspronkelijke doelstelling.

6. Beoordeling van de werking

De CiReDe-voorziening beantwoordt aan de noodzaak om een aantal fundamentele uitdagingen aan te pakken (het wegnemen van belemmeringen voor de overgang naar een meer circulaire economie), maar is ook bedoeld om de opkomst van nieuwe modaliteiten van bestuur en beheer van het overleg tussen de overheid en alle belanghebbenden te bevorderen.

Daarom was het noodzakelijk om zeer aandachtig te letten op de evaluatie van de werkwijzen van CiReDe zelf, omdat CiReDe geen vaste voorziening is, maar gericht is op een logica van voortdurende verbetering voor elk van de fasen van zijn werking.

Om de werking van CiReDe op een gestructureerde manier te evalueren en door de deelne(e)m(st)ers in de werkgroepen te betrekken, werd aan het einde van het proces naar alle deelne(e)m(st)ers een vragenlijst gestuurd om hun mening te verzamelen over de relevantie van de voorziening en de doelstellingen ervan, maar ook over de werkmethode en de manier waarop het werd georganiseerd en geleid. De elementen van dit hoofdstuk komen daarom hoofdzakelijk voort uit de analyse van de resultaten van deze vragenlijst en de feedback die rechtstreeks tijdens de verschillende bijeenkomsten is verzameld om vast te stellen op welke gebieden er de komende jaren verbetering mogelijk is.

In totaal is 75 % van de respondenten (9 van de 12 respondenten op de vragenlijst) het volledig eens met de doelstellingen die door CiReDe worden nagestreefd.

6.1. Identificatie van belemmeringen en keuze van prioritaire thema's

Zoals uiteengezet in punt 2.2.1. werden de stappen met betrekking tot de identificatie van de belemmeringen en de selectie van de prioritaire thema's in de aanloop naar de werkgroepen in eerste instantie uitgevoerd via enerzijds bilaterale ontmoetingen met de partners van het GPCE (BECI, UCM en de sectorfederaties die actief zijn in het kader van het GPCE) en anderzijds een workshop waarin deze laatste en de overheden die actief zijn in het kader van het GPCE (hub.brussel, ABP, Innoviris, Leefmilieu Brussel, Perspective, Brussel Mobiliteit, CityDev, ...) samenkwamen. Er werd naar hen een vragenlijst gestuurd en op 14 juni 2018 werd een workshop georganiseerd om de verschillende thema's te verduidelijken. Gelijktijdig met deze raadpleging werd een aanvullende documentaire studie uitgevoerd.

Hoewel we de deelne(e)m(st)ers niet specifiek naar dit aspect van de methodologie hebben gevraagd, getuigt de betrokkenheid van de verschillende deelne(e)m(st)ers in de drie werkgroepen in zekere zin van de relevantie van de behandelde onderwerpen.

Het is echter belangrijk om de deelne(e)m(st)ers vóór de besprekingen te informeren over de verschillende stadia van het overleg die tot nu toe hebben plaatsgevonden, zodat deze duidelijk

worden opgenomen en begrepen door de deelne(e)m(st)ers. Het was inderdaad nodig om herhaaldelijk te herinneren aan de elementen (met name van actoren uit de praktijk) die hebben geleid tot het werken aan een bepaalde dimensie.

6.2. Samenstelling van de werkgroepen

In totaal gaf 67 % van de respondenten op de vragenlijst aan de relevantie van de CiReDe-voorziening te onderschrijven, namelijk de wens om in de werkgroepen een evenwicht te bereiken tussen de bijdrage van de publieke sector enerzijds en de bijdrage van de private sector anderzijds, en om de belanghebbenden te betrekken bij het opstellen van de regelgeving.

Bovendien sluiten de opmerkingen van de deelne(e)m(st)ers van de online vragenlijst aan bij de vele vragen die de deelne(e)m(st)ers tijdens de werkgroepen hebben gesteld naar aanleiding van de rechtstreekse feedback uit de praktijk. Het belang om de discussie te baseren op concrete ervaringen en gevallen die ofwel rechtstreeks door de actoren worden uitgelegd ofwel door hun federatie worden gerapporteerd, lijkt immers vaak een cruciale stap om het werk in de sessie tastbaarder te maken. Het lijkt ons daarom belangrijk om ervoor te zorgen dat we voor toekomstige werkgroepen nog systematischer actoren uit de praktijk en/of concrete gevallen identificeren om zo veel mogelijk het thema te illustreren zonder te vervallen in de oplossing van geïsoleerde gevallen.

Ten slotte betreunde een groot aantal deelne(e)m(st)ers de afwezigheid van de Vlaamse en Waalse besturen in de werkgroep met betrekking tot interregionale harmonisatie.

6.3. Organisatie van de werkgroepen

Ter herinnering: de werkgroepen zijn op relatief korte tijd (van 9 oktober tot 4 december 2018) driemaal bijeengekomen. Sommige deelne(e)m(st)ers hebben aan drie werkgroepen meegewerkt, wat betekent dat ze in sommige gevallen in dezelfde week drie verschillende vergaderingen hebben bijgewoond. Meer dan 80 % van de respondenten van de vragenlijst gaf echter aan dat de duur van de sessies was aangepast aan de doelstellingen en 75 % van hen gaf aan dat drie vergaderingen per werkgroep voldoende waren. Sommige actoren verklaarden bovendien dat het feit dat de vergaderingen van dezelfde werkgroep volgens een strak tijdschema werden georganiseerd, constructieve uitwisselingen heeft bevorderd en het mogelijk heeft gemaakt de draad niet kwijt te raken tussen de vergaderingen. Dit maakt dat het tempo van de werkzaamheden per werkgroep wordt aangepast, maar dat het redelijk lijkt om niet langer 3 werkgroepen tegelijk uit te voeren om de belanghebbenden niet te overbelasten en om de nodige tijd te hebben om de organisatie van de vergaderingen te verbeteren (agenda's, verzending van de notulen, werknota's, ...).

6.4. Conclusie van de evaluatie

Op basis van de vragenlijst kunnen we de volgende lessen trekken:

- de deelnemers bevestigen de relevantie van de CiReDe-voorziening en de doelstellingen ervan volledig.

- de werkgroepen moeten, met het oog op het verbeteren van de nadruk op het terrein, openstaan voor actoren uit de praktijk voor concrete gevallen van reglementaire of administratieve belemmeringen.
- het is nuttig om de verschillende vergaderingen van dezelfde werkgroep in een constant ritme te organiseren, maar zonder dat hierbij het werk van de verschillende groepen overlapt.

7. Aanbevelingen

Op basis van de uitvoering van een eerste werkprogramma en in overeenstemming met alle bovengenoemde elementen presenteren wij hier een reeks conclusies en aanbevelingen.

Deze hebben zowel betrekking op de werking van CiReDe als zodanig als op meer algemene dimensies, in het bijzonder in verband met de uitvoering van het Europese principe van “better regulation”, met het oog op “betere regelgeving” op gewestelijk niveau in Brussel.

7.1. Toepassingsgebied van CiReDe

7.1.1. Bevorderen van de overgang naar een meer circulaire gewestelijke economie

Zoals we hierboven hebben gepresenteerd, is de algemene doelstelling van de CiReDe-voorziening het identificeren, prioriteit geven aan en oplossen van de juridisch-administratieve elementen die juridisch-administratieve obstakels vormen en die moeten worden verkleind om de ontwikkeling van de overgang naar een meer circulaire economie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te bevorderen.

In het kader van de werkzaamheden van de verschillende opgerichte groepen werd het al snel duidelijk dat de behandelde thema's niet alleen betrekking hadden op projecten binnen de circulaire economie, maar soms en vaak zelfs op vele actoren binnen de Brusselse economie. Binnen de werkgroepen was men het erover eens dat als andere actoren ook van het werk van CiReDe kunnen profiteren, dit alleen maar positief kan zijn.

7.2. Optimalisatie van de CiReDe-voorziening

7.1.2. Concrete elementen zoals invoergegevens

We hebben ook gewezen op het belang van objectieve en concrete inputgegevens die als input kunnen dienen voor de reflectie en om de geïdentificeerde obstakels aan de verschillende betrokken partijen te kunnen voorleggen.

Op verschillende momenten werd het belang van feedback uit de praktijk benadrukt en geïntegreerd in ons werk. Zowel in de voorbereidende fase van het eerste werkprogramma als in het kader van de organisatie van de werkzaamheden van de verschillende werkgroepen was dit centrale thema een van de hoofdthema's. Zo werd er gebruik gemaakt van de eerder opgestelde studies en rapporten en werd er een fase van overleg met een reeks actoren uit de praktijk uitgevoerd. In het kader van

de werkzaamheden hebben we de deelne(e)m(st)ers regelmatig gevraagd om de beschreven situaties te illustreren en gesprekken aan te moedigen die het begrip van de bepalingen die als een mogelijk obstakel zijn geïdentificeerd, kunnen verfijnen.

Het is daarom belangrijk om over zoveel mogelijk informatie te beschikken om het volgende te kunnen doen:

- Het/de obstakel(s) zeer nauwkeurig identificeren, zodat de doelstelling om de moeilijkheden bij de overgang naar een meer circulaire economie te verminderen, niet over het hoofd wordt gezien. Deze verduidelijking is ook nodig om de dialoog met de administraties die verantwoordelijk zijn voor de opvolging van de toepassing te voeden met de geldende regelgeving. Zij willen terecht alle bezwaren van de actoren uit de praktijk nauwkeurig analyseren.
- De uitdaging die door een bepaald obstakel kan ontstaan beoordelen en zo het mogelijke effect van een wijziging bepalen. Daarom is het raadzaam om niet in een paar specifieke uitzonderingsgevallen aan de marge te werken, maar om er daarentegen voor te zorgen dat elementen die structurele belemmeringen vormen voor de overgang naar een meer circulaire economie worden geïdentificeerd.

In dit verband is het belangrijk dat de vertegenwoordig(st)ers van de actoren uit de praktijk in staat zijn om de discussies te voorzien van specifieke en concrete voorbeelden, maar ook van meer algemene cijfers. Deze kwestie van de vaststelling en het gebruik van strategische gegevens moet dan ook centraal staan bij het nadenken over de grondslagen die moeten worden gelegd om overleg over betere regelgeving mogelijk te maken.

In dit rapport wordt er een reeks maatregelen genoemd die betrekking hebben op de beschikbaarheid van bepaalde gegevens en het gebruik ervan. In dit verband is het van belang dat de centralisatie van authentieke databanken door de administratie zoveel mogelijk wordt aangemoedigd en dat een open benadering van de gegevens wordt gesystematiseerd met inachtneming van de vereiste vertrouwelijkheidsregels, met name met betrekking tot de Europese GDPR-verordening.

Specifiek op het niveau van CiReDe moeten de werkzaamheden met betrekking tot het volgende werkprogramma worden georganiseerd met aandacht voor de voorbereiding van de inhoudelijke werkgroepen. Door tijdsdruk in het eerste werkprogramma was deze voorbereiding niet altijd grondig genoeg en konden de deelnemers er vóór de vergaderingen niet van op de hoogte worden gebracht noch kon de persoon met de meest diepgaande kennis van de een of andere problematiek worden geïdentificeerd/uitgenodigd.

7.1.3. Geassocieerde betrokken partijen

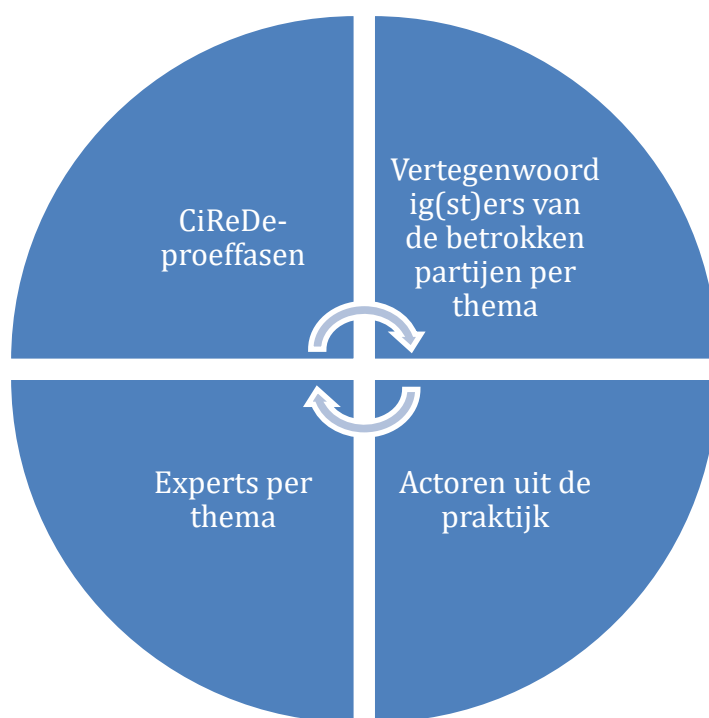
Een circulaire economie leidt van nature tot een herziening van een reeks categorieën van actoren. De door de circulaire economie bevorderde transversaliteit leidt tot een afwijking van de traditionele schema's voor het organiseren van bedrijfstakken, de thema's die door een bepaalde administratie worden beheerd, het onderscheid tussen bedrijven/verenigingen/burgers, enz.

Om deze transversaliteit te integreren, moeten er verschillende aanpakken worden gecombineerd. Zoals toegestaan door het eerste CiReDe-werkprogramma is het vereist om de werkzaamheden rond bepaalde prioritaire thema's te organiseren. Deze thema's moeten nauwkeurig genoeg zijn om het doel van de analyse te omschrijven en de discussies mogen niet worden ingeperkt door een keurslijf dat het niet mogelijk maakt een aantal verbanden te leggen tussen thema's die in de ogen van de actoren uit de praktijk onderling samenhangen.

Op basis van de geselecteerde thema's moeten de betrokken actoren worden gedefinieerd en hun vertegenwoordig(st)ers worden geïdentificeerd. Volgens ons moeten we werken aan de volgende soorten complementaire actoren:

- CiReDe-proeffasen;
- vertegenwoordigers van de betrokken partijen per thema;
- getuigenissen van actoren uit de praktijk met betrekking tot het thema, of het nu gaat om projectleiders, ondernemers, verenigingsleiders, personen die verantwoordelijk zijn op het niveau van de administraties... In dit opzicht is het belangrijk om dit soort getuigen te kunnen mobiliseren zonder in particularisme te vervallen;
- experts die zorgen voor een nauwkeurig begrip van de obstakels die op het niveau van een thema zijn geïdentificeerd.

Schematisch kunnen we dit vereenvoudigde sociogram van de actoren als volgt weergeven:

Op het niveau van CiReDe is deze kwestie vooral terug te vinden in de samenstelling van de werkgroepen. Na de voorbereidende fase, die de mobilisatie van deze verschillende soorten actoren verzekerde, kunnen we aangeven dat de specifieke fase van de werkgroepen niet voldoende actoren en experts uit de praktijk mobiliseerde.

Tot slot is het belangrijk om de plaats die de burger moet krijgen te benadrukken. Bepaalde discussies hebben zich toegespitst op de co-existent met de buurtbewoners, de bewustmaking van de vraag, met name naar tweedehandse producten, enz. Deze dimensie is in dit stadium onvoldoende geïntegreerd en moet op een meer gestructureerde wijze worden aangepakt. Zonder de goede werking van de voorziening in gevaar te brengen door het aantal gesprekspartners en betrokken partijen te vermenigvuldigen, moet CiReDe zich deze vraag van de betrokkenheid van de burger-consument-actor stellen en de concrete modaliteiten vaststellen die ten minste één raadpleging mogelijk maken.

Naast de soorten betrokken partijen en de gesprekspartners die erbij betrokken moeten worden, is het ook nodig om te vragen naar concrete modaliteiten. Verschillende deelne(e)m(st)ers, met name vertegenwoordig(st)ers van bedrijven en projectleiders, benadrukten in dit verband de belangrijke frustratie die een participatieve aanpak kan veroorzaken wanneer er uiteindelijk het gevoel bestaat

dat de gegevens uit het overleg niet of slechts zeer weinig geïntegreerd zijn in latere politieke beslissingen.

Om een echte betrokkenheid van de betrokken partijen te waarborgen, maar ook om de beslissingsbevoegdheid van de instanties met de nodige legitimiteit te behouden, is het noodzakelijk om de transparantie ook bij het gebruik van de resultaten van het overleg te bevorderen. Om dat te doen moeten er opvolgingsmodaliteiten worden vastgesteld om het gebruik van het werk dat werd uitgevoerd met de betrokken partijen toe te lichten.

In dit opzicht biedt het feit dat CiReDe naar verwachting gedurende meerdere jaren actief zal zijn, een gelegenheid om de effectieve uitvoering van de genomen besluiten en de juiste informatie van de betrokken partijen te waarborgen. Met respect voor en in samenhang met de specifieke bepalingen voor de opvolging van het GPCE, stellen wij daarom voor dat CiReDe verantwoordelijk wordt gesteld voor het toezicht op de uitvoering van de besluiten die de regering op basis van dit rapport zal nemen.

7.3. Een benadering voor een betere regelgeving

In het kader van de werkzaamheden van CiReDe is de kwestie van de toe-eigening van de juridische en wettelijke bepalingen door de betrokken partijen zeer belangrijk geworden. Zonder in te gaan op de in puntje 8.2 besproken discussie over de betrokkenheid van de betrokken partijen, moet er worden nagedacht over de transparantie van de modaliteiten voor de vaststelling van deze juridische en wettelijke bepalingen.

Hoewel het gebruikelijk is om de ESRBHG en/of de milieuraad te raadplegen in het kader van de goedkeuring van een nieuwe wet- of regelgeving door de regering, vindt dit unieke overleg plaats na de politieke arbitrage, die plaatsvindt bij de eerste lezing van een tekst door de regering. Er kan dan ook niet uit worden geconcludeerd dat het huidige model voor de opstelling van een nieuwe wet- en/of regelgeving garandeert dat er rekening wordt gehouden met de realiteiten in de praktijk.

Daarom moet een duidelijk omschreven en transparant ontwikkelingsproces worden ontwikkeld. Naast het gekende klassieke wetgevende of reglementaire werk moeten er ook een aantal fasen in een eerder stadium en in een later stadium worden gepubliceerd en op een meer gestructureerde manier met elkaar in wisselwerking worden gebracht. Deze structurering moet het mogelijk maken om een reeks wrijvingen of zelfs blokkades te voorkomen en ook de capaciteit van de overheid om te werken aan het algemeen belang en tegelijkertijd de modaliteiten van interactie met alle lobby's te controleren.

Transparantie van de informatie over de verschillende fasen van het proces moet ook de feedback en de betrokkenheid van alle betrokken partijen, met inbegrip van de burgers, bevorderen. Deze werkmethode kan ook de steun van de verschillende belanghebbenden garanderen, waardoor de

uitvoering van de regel, de controle en dus de effectieve toepassing ervan in de praktijk worden vergemakkelijkt.

Een aantal kritische fasen in het ontwikkelingsproces konden worden geïdentificeerd met betrekking tot de marge voor vooruitgang op het gebied van transparantie:

- In het kader van het ontwikkelingsproces moeten de eerste fasen van de voorbereiding van een nieuw project voor de aanpassing van een wet- of regelgeving een dubbele evaluatie vooraf en achteraf van de bestaande bepalingen mogelijk maken, ook op basis van de raadpleging van de betrokken actoren⁶.
- Na de goedkeuring van de wetgeving:
 - o de fase met betrekking tot de voorbereiding en goedkeuring van uitvoeringsbesluiten moet ook worden gebruikt om de kennis van de besluitvormers over de gevolgen van de bepalingen die zij plannen aan te nemen, te verbeteren;
 - o de effectieve uitvoeringsmodaliteiten van de wet-/regelgeving staan ook voor een belangrijke, zelfs kritische dimensie, die ook overleg en evaluatie ter plaatse moet integreren.

Deze aanpak moet zoveel mogelijk worden bevorderd bij de opstelling van belangrijke wet- en regelgeving op regionaal niveau.

Op die manier kunnen we een nuttige link leggen tussen de prioriteiten die in de volgende regeringsverklaring en de agenda van CiReDe worden uitgewerkt aan de ene kant en de betrokken partijen aan de andere kant.

Er werd onlangs een eerste belangrijke stap voorwaarts gezet met de invoering van een test voor KMO's voordat ontwerpregelgevingen opgesteld worden, een maatregel uit de "Small Business Act". Deze stap werd concreet met de goedkeuring in eerste lezing van een voorontwerp van ordonnantie door de Regering. Bijgevolg zal CiReDe in samenwerking met hub.brussels en Brussel Economie Werkgelegenheid zorgen voor een goede samenhang tussen en complementariteit van de werkzaamheden die in het kader van beide voorzieningen uitgevoerd worden.

⁶ In navolging van de feedbacksessies die door Leefmilieu Brussel worden verzocht ter voorbereiding van de wijziging van de bodemordonnantie en de uitvoeringsbesluiten of van het besluit "Brudalex" betreffende afvalbeheer.

8. Algemene conclusies

Dit eerste werkjaar 2018 heeft de relevantie van een voorziening als CiReDe bevestigd. De raadplegingen in een eerder stadium hebben immers een reeks reglementaire en administratieve belemmeringen opgeworpen voor de ontwikkeling van de economie in het algemeen en nog meer voor de ontwikkeling van de circulaire economie. Deze talrijke belemmeringen worden vermeld in **bijlage 1**. Deze hebben betrekking op zowel de afvalwetgeving, stedenbouwkundige en milieuvergunningen, de wetgeving inzake stedenbouw en ruimtelijke ordening, de voorbeeldfunctie van de overheid, productnormen en risicobeheer.

Deze situatie vormt om verschillende redenen een uitdaging:

- innovatieve bedrijfsmodellen met milieu- en maatschappelijke waarde worden te vaak gestraft in vergelijking met traditionele bedrijfsmodellen als gevolg van regelgeving die niet is aangepast aan innovatie (bijv. *de duur van een SV-procedure in het kader van een tijdelijk beroep*);
- de naleving van het standstill-principe wordt van geval tot geval juridisch beoordeeld naargelang de desbetreffende regel (gaat het om een aanzienlijke achteruitgang) en niet vanuit een globaal en effectief standpunt; Dit leidt enerzijds tot de mogelijkheid van meerdere kleine achteruitgangen doorheen de tijd en anderzijds tot een gebrek aan aandacht voor het belang van toezicht op de effectieve toepassing van de regels om de doelstelling van bescherming van de burgers te bereiken. Het groot aantal voorschriften en het gebrek aan middelen om ze af te dwingen, spoort illegaliteit aan ten koste van de effectieve naleving van het staatsrecht op een gezond milieu waarvan alle burgers zouden moeten genieten (bijv.: *degenen die de wet niet naleven hebben een concurrentievoordeel ten opzichte van hun concurrenten die de wet proberen na te leven, met name omdat ze minder snel worden gecontroleerd*);
- veel belemmeringen worden door ondernemingen geïdentificeerd, terwijl het soms gaat om een gebrek aan begrip of toegang tot informatie;
- elk bestuur heeft haar eigen werkcultuur en legitieme zorgen. Er is een gebrek aan een globale visie die structurerend en geïntegreerd is.

De filosofie en methodologie die door CiReDe wordt aanbevolen is een echt antwoord op deze verschillende uitdagingen. De belemmeringen konden per prioritair thema worden gegroepeerd aan de hand van een objectieve analyse van hun milieueffecten, hun effect op de circulaire economie en de mogelijkheid om ze op korte termijn weg te nemen, zodat er in de praktijk snel winst kan worden geboekt. Deze 3 thema's (tijdelijke bezetting, interregionale harmonisatie van de afvalwetgeving en toegang tot stedenbouwkundige informatie) zijn daarom het onderwerp geweest van concrete voorstellen in werkgroepen bestaande uit de sociale partners en de belangrijkste belanghebbenden die in **bijlage 2** worden vermeld.

De relevantie van deze voorstellen bewijst dat co-creatie mogelijk is en dat de betrokkenheid van de belanghebbenden aan het begin van het regelgevingsproces een garantie is voor een beter begrip van de regel, een betere naleving ervan en dus een betere bescherming van het milieu en het recht op een gezond milieu voor de burgers. Op deze manier kan de overheid zich positioneren als begeleider van de Brusselse beroepsbevolking en facilitator van projecten met een hoge milieu- en maatschappelijke waarde.

8.1. Uitvoering van de actiefiches

De uitvoering van de actiefiches is van cruciaal belang voor het succes van de dynamiek. Daarom heeft het stuurcomité van CiReDe onderhavig rapport voorgelegd aan de adviesraden en de overheid die op basis hiervan de acties kunnen ondernemen die in het rapport worden geadviseerd. De consultatie heeft toegelaten om volgende problemen in kaart te brengen:

- de voorgestelde termijnen zijn indicatief en geven een zekere prioriteit aan de verschillende acties. Ze moet echter worden geëvalueerd en in voorkomend geval bijgesteld bij de samenstelling van de verschillende werkgroepen.
- Dergelijke acties zoals omschreven in dit verslag openen discussies en mogelijkheden die moeten worden geanalyseerd en geïmplementeerd in functie van hun wenselijkheid tot het oorspronkelijk doel.
- Het werkkader van CiReDe is geen stikt afgebakend kader maar is voortdurend in beweging en wordt aangepast aan de meest recente ontwikkelingen in de thema's.

CiReDe moet een drijvende kracht van de uitvoering kunnen zijn, vooral in het eerste jaar van zijn werkzaamheden. Dus wordt er voorgesteld om, na goedkeuring van het rapport door de regering, de verschillende acties te integreren in het Gewestelijk Programma in Circulaire Economie. De uitvoering van de door CiReDe vastgestelde acties is al het voorwerp van maatregel LEG 2 van het GPCE. Bijgevolg worden de actiefiches de facto submaatregelen van het GPCE en zullen zij gebruik kunnen maken van de bestuurs-, uitvoerings- en monitoringvoorziening van het GPCE. Voor elke actie wordt er een proeffase gekozen en worden de betrokken partijen geïdentificeerd. De proeffasen van de CiReDe-acties zullen gebruik kunnen maken van de voorziening voor vereenvoudiging van het GPCE. Al de acties, stuurprogramma's en belanghebbenden zijn opgenomen in bijlage 3 bij dit verslag. In aansluiting op de goedkeuring ervan door de regering zal de facilitator van het GPCE een versnellingsfase van de uitvoering van de acties organiseren. Het tijdschema voor de uitvoering van de verschillende actiefiches zal in dit kader worden verduidelijkt en gedetailleerd. Het secretariaat van CiReDe blijft instaan voor de succesvolle uitvoering van de acties volgens de leidende principes van CiReDe, maar ook de actor aan wie de bestuurders van de acties in fine de voortgang van de werkzaamheden en de conclusies moeten rapporteren. Deze worden vervolgens opgenomen in het jaarrapport van CiReDe.

Bijlage 1: Lijst van door de CiReDe-voorziening geïdentificeerde obstakels.

Afvalfasestatus

De huidige regels met betrekking tot de afvalfasestatus vormen een obstakel voor de bevordering van de volgende elementen:

- het gebruik van bepaalde afvalstoffen als materiaal;
 - grondstoffen voor de bouw/sloop;
 - uitgegraven grond;
 - bioafval (compost).
 - ...
- Ontmanteling van afval door het hergebruik ervan als materiaal te vergemakkelijken, met name:
 - de D3E die kunnen worden ontmanteld in een aantal onderdelen;
 - hout dat als afval wordt geclassificeerd in drie houtcategorieën (A, B, C), terwijl de recycling ervan gebaseerd moet zijn op een nauwkeurigere indeling.
- Herplaatsing, door de mogelijkheid te bestuderen dat bepaalde uitrusting niet als afval wordt geclassificeerd om de herplaatsing ervan te vergemakkelijken.

Inzameling en transport van afval

Regelgeving inzake de inzameling, opslag en verwerking van afval en meer in het bijzonder de volgende elementen:

- registratie als afvalinzamelaar en -transporteur;
- de niet-interregionale erkenning van de registratie als afvalinzamelaar en -transporteur;
- de heterogeniteit van de verschillende gemeentelijke verordeningen op het niveau van het BHG met betrekking tot de inzameling (in het bijzonder van textiel);
- de traceerbaarheid van het afval;

kunnen een obstakel vormen voor de volgende elementen:

- omgekeerde logistiek;
- het collectief beheer van materiaal- en afvalstromen tussen nabijgelegen economische activiteiten in bedrijvenparken;
- de opkomst van een nieuw soort economische actoren die verschillen van de traditionele ondernemingen binnen de afvalsector.

Deze obstakels moeten kunnen worden geanalyseerd, ook al is er veel positieve vooruitgang geboekt met de goedkeuring van BRUDALEX (AGRBC van 1 december 2016 betreffende afvalbeheer).

Opslag van afval

Om de overgang naar een meer circulaire Brusselse economie te bevorderen, is het noodzakelijk om de opslag van afval te vergemakkelijken, om te vermijden dat het wordt ingezameld en getransporteerd buiten het gewest of dat het niet geschikt is voor herplaatsing of recycling en dus wordt verbrand.

De op dit gebied geïdentificeerde obstakels zijn de volgende:

- de verplichting om een milieuvergunning aan te vragen voor de opslag van afval met een gewicht van meer dan 25 kg;
- het gebrek aan infrastructuur voor de opslag van afval op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- de complexiteit en traagheid van het verkrijgen van milieu- en stedenbouwkundige vergunningen voor het aanleggen van (tijdelijke) opslaggebieden.

Ruimtelijke ordening en Stedenbouw

Op het gebied van regels met betrekking tot de ruimtelijke ordening en stadsontwikkeling is er een reeks obstakels geïdentificeerd die de volgende elementen niet (voldoende) toelaten:

- het behouden van productieruimten (vooral wanneer er een BBP of een sociaal huisvestingsproject wordt opgezet);
- de installatie of uitbreiding van een stedelijke landbouwproductieactiviteit mogelijk maken;
- het machtigen van de installatie van kleine infrastructuren als onderdeel van het opstarten van projecten voor stedelijke landbouw;
- groene daken en moestuinen/kassen op het dak bevorderen;
- Meer mogelijkheden bieden voor gemengde ruimten, met name in verband met de versterking van het gebruik van de waterweg. In dit verband is het belangrijk om de nadruk te leggen op de beperkingen die verbonden zijn aan gemengde gebieden waar er geen activiteiten kunnen worden uitgevoerd die bepaalde overlast veroorzaken.

Specifiek met betrekking tot de stedenbouwkundige vergunningen hebben de obstakels te maken met het volgende:

- het gebrek aan informatie over de exacte stedenbouwkundige situatie van een goed om de ontmoeting tussen projecten en de best mogelijke locaties te vergemakkelijken.
- het gebrek aan flexibiliteit, terwijl projecten binnen de circulaire economie vaak modulariteit vereisen;
- de systematische verplichting om een nieuwe stedenbouwkundige vergunning aan te vragen bij wijzigingen met betrekking tot de toewijzing van een plaats;

- de huidige onmogelijkheid om te beschikken over een tijdelijke stedenbouwkundige vergunning of een overgangsregeling die de tijdelijke bezetting van gebouwen/plaatsen in afwachting van renovatie/hertoewijzing zou vergemakkelijken;
- de huidige beperkingen van het toepassingsgebied van het besluit "Vrijstellingen", met name het niet toestaan dat er met de deconstructie van bepaalde elementen van sloop-/reconstructieprojecten wordt begonnen;
- de moeilijkheden met betrekking tot het vermogen van de opgelegde brandregels om de parameters van bepaalde innovatieve projecten te integreren.

Specifiek met betrekking tot de milieuvergunningen hebben de obstakels te maken met het volgende:

- de mogelijke verbeteringen op het gebied van tijdelijke milieuvergunningen;
- de reflectie die moet gebeuren over de lijst met geclassificeerde installaties waarvoor er een milieuvergunning vereist is, in het bijzonder met betrekking tot de nieuwe economische modellen die in het kader van de circulaire economie zijn ontwikkeld;

Productnormen

Een andere dimensie heeft betrekking op de productnormen. Op dit vlak kunnen we de volgende obstakels identificeren:

- de uitgebreide verantwoordelijkheid van de producenten biedt onvoldoende stimulansen voor ecologisch ontwerp, herplaatsing en recycling op lokaal niveau;
- de vereisten op het vlak van energie- en/of milieuprestaties van de materialen, met name in de bouwsector, vergemakkelijken het ontstaan van herplaatsing- en recyclingkanalen niet;
- er rijzen vragen met betrekking tot de garantie van bouwmaterialen die herplaatst/hergebruikt zouden worden.

Voorbeeldfunctie van de overheid

Verschillende obstakels hebben betrekking op de noodzakelijke voorbeeldfunctie van de overheid, met name op de volgende vlakken:

- het feit dat de bestekken voor de overheidsopdrachten niet voldoende de realiteit weerspiegelen van de nieuwe modellen die specifiek zijn voor de circulaire economie;
- het gebrek aan interregionale samenwerking om een gunstiger kader te creëren voor projecten voor circulaire economie;
- de moeilijkheid om voor bepaalde projecten binnen de circulaire economie overheidssteun te ontvangen, het feit dat zij niet altijd in aanmerking komen voor overheidssteun, en de noodzaak om tijdelijke financiering van bepaalde ontwikkelingsfasen van deze projecten toe te staan;
- het gebrek aan harmonisatie bij de beoordeling van de mate van innovatie van projecten binnen de circulaire economie, aangezien elke institutionele actor zijn eigen definitie van innovatie heeft;

- het feit dat de circulaire economie niet is geïntegreerd in de beheerscontracten of in de doelstellingen van de hoofden van de administraties leidt tot het ontstaan van bepaalde belemmeringen op het niveau van de operationele actoren;
- het gebrek aan steun voor warmtekrachtinstallaties op basis van biomassa.

Risicobeheer

Gezien de opkomst van nieuwe bedrijfsmodellen, de mutualisering en vermenigvuldiging van multi-actorenprojecten, ontstaan er nieuwe relaties tussen betrokken partijen. Daarom rijzen er twee vragen over het risicobeheer die specifieke obstakels kunnen vormen:

- de kwestie van de wettelijke aansprakelijkheid binnen de nieuwe bedrijfsmodellen, met bijvoorbeeld de kwestie van de aansprakelijkheid in geval van schade. Aan deze kwesties zijn vooral de kwesties van verzekeringen en het delen van de verzekeringsdekking verbonden.

Bijlage 2: Deelnames aan de werkgroep

Tijdelijke bezetting:

CiReDe		09/10/2018	06/11/2018	27/11/2018
Laurent Schiltz (Voorzitter)	CBB-H	/	/	/
Benoit Dassy (Vicevoorzitter)	ACV	1	1	0
Marie-Caroline Coppieters (Sec.) / Muriel Gilon	Hub	1	1	1
Charlie Verthé (Sec.)	ESRBHG	1	1	1
Julien Dumont (Sec.)	BE	1	1	1

Data van de vergaderingen		09/10/2018	06/11/2018	27/11/2018
Laura Rebreau	BECI	1	1	1
Antoine Bertrand	UCM	1	0	0
Anton Van Assche	UNIZO	0	1	0
Samuel Droolans	ABVV	1	0	0
Philippe Vandenabeele	ACLVB	0	0	0
Muriel de Viron	Leefmilieu Brussel	1	1	1
Amandine Sellier	Leefmilieu Brussel	0	1	1
Patrick Vanden Abeele	Leefmilieu Brussel	1	1	0
Nicolas Scherrier	Leefmilieu Brussel	0	1	1
Lara Perez	CBB-H	1	0	1
Dries Vanneste	Agoria	0	1	0
Emmanuelle Jouniaux	Urban	/	1	1
Maëlle Thueux	Perspective	1	1	1
Olivier Menalda	MSI	/	1	1
Bruno Gérard	Bruxeo	1	1	1
Laurent Vandenbroeck	Haven van Brussel	1	0	0
Philippe Mertens	Brulocalis	0	0	0
Marc Renon	CityDev	1	1	0
Charlotte Wauters	CityDev	1	1	1
		15	17	13

Interregionale harmonisatie en afvalwetgeving:

CiReDe		11/10/2018	08/11/2018	29/11/2018
Laurent Schiltz (Voorzitter)	CBB-H	/	/	1
Benoit Dassy (Vicevoorzitter)	ACV	/	/	/

Marie-Caroline (Sec.)/Patricia Foscolo	Coppieters	Hub	1	1	1
Charlie Verthé (Sec.)		ESRBHG	1	1	1
Julien Dumont (Sec.)		BE	1	1	1

WG 2: Interregionale harmonisatie		11/10/2018	08/11/2018	29/11/2018
Laura Rebreau	BECI	1	1	1
Antoine Bertrand	UCM	0	0	0
Anton Van Assche	UNIZO	1	0	0
Charles Petit	COMEOS	0	0	0
Samuel Droolans	ABVV	0	0	0
Kris Geuns	ACV	1	1	1
Philippe Vandenabeele	ACLVB	0	0	0
/	OVAM	0	0	0
/	DGO3	0	0	0
Catherine Van Nieuwenhove	Leefmilieu Brussel	/	1	1
Grégoire Clerfayt/Stéphanie Thomaes	Leefmilieu Brussel	1	1	1
Hugues Kempeneers	CBB-H	1	0	/
Olivier Bosteels	Net Brussel	1	1	0
Geert Rochtus	BEW	0	0	0
Sophie Bracke	Essenscia	/	1	1
Marie Vanbreusegem	COBEREC/Go4Circle	0	1	0
Christine Coradossi	Ressources	1	1	1
		10	11	10

Gereguleerde informatie over een onroerend goed dat te koop of te huur is:

CiReDe		12/10/2018	14/11/2018	04/12/2018
Laurent Schiltz (Voorzitter)	CBB-H	1	0	0
Benoit Dassy (Vicevoorzitter)	ACV	0	0	0
Marie-Caroline Coppieters (Sec.)	Hub	1	1	1
Charlie Verthé (Sec.)	ESRBHG	1	1	1
Julien Dumont (Sec.)	BE	1	1	1

WG 3: Rechtskader van een goed		12/10/2018	14/11/2018	04/12/2018
BECI	Laura Rebreau	1	1	1
UCM	Antoine Bertrand	0	0	0
UNIZO	Anton Van Assche	0	0	0
COMEOS	Charles Petit	0	0	0
ABVV	Samuel Droolans	0	0	0
ACV	Benoit Dassy	0	0	0
ACLVB	Philippe Vandenabeele	0	0	0
Leefmilieu Brussel	Marie Fosset	1	0	0
Leefmilieu Brussel	Virginie Despeer	1	0	0
CBB-H	Hugues Kempeneers	0	1	0
CityDev	Marc Renson	1	0	1
CIBG	François Dumortier	0	0	0
GOB Easy Brussels	Grégoire Dupuis	1	1	1
GOB Stedenbouw	Laurence Micha	0	0	1

	Grégoire Vandenschrick	0	0	1
	Henk de Ruddere	0	0	1
Perspective	Maelle Theux/Alexandre Ferrao Santos	1	1	1
Brulocalis	Philippe Mertens	0	0	0
		11	7	10

Bijlage 3: Lijst van te voeren acties

GT 1 - tijdelijke bezettingen (OT)

Actie OT 1 op korte termijn		Trekker Urban.brussels
Titel van de actie	In de uitvoeringsbesluiten van de hervorming van het CoBAT integreren van de ontwikkeling van een regelgevend kader voor stedenbouw, aangepast aan de realiteit van de tijdelijke bezetting en tegelijkertijd de flexibiliteit garanderen die nodig is voor de sociale, economische, ecologische en maatschappelijke innovatie die kenmerkend is voor het CoBAT.	
Belangrijkste betrokken partijen	Perspective, BMA, MSI, Leefmilieu Brussel, CityDev, Brulocalis Communa, Entrakt, Dzerostudio Architectes, toestand, BRAL...	

Actie OT 2		Trekker Urban.brussels
Titel	Uitbreiden van de SV-vrijstelling voor tijdelijke bezetting die al werd voorzien voor universiteiten in het kader van academische onderzoeksprojecten voor een periode van 5 jaar. Aanvullende modaliteiten zouden kunnen worden geïntegreerd om een zekere controle te verzekeren op mogelijke overlast die wordt veroorzaakt door tijdelijke bezetting.	
Belangrijkste betrokken partijen	Perspectief, BMA, SAU, Leefmilieu Brussel, CityDev, Brulocalis, Communa, Entrakt, Dzerostudio-architecten, toestand, BRAL,...	

Actie 3 OT op korte termijn		Trekker Urban.brussels
Titel van de actie	Bij besluit bepalen dat de verandering van bestemming en/of het gebruik van een gebouw of een terrein niet langer onderworpen is aan een SV voor tijdelijke bezetting.	
Belangrijkste betrokken partijen	Perspective, BMA, SAU, CityDev, Brulocalis, Communa, Entrakt, Dzerostudio Architectes, toestand, BRAL,...	

Actie OT 4 <i>kop korte termijn</i> trekker Urban, Leefmilieu Brussel, DBDMH	
Titel van de actie	Optimaliseren van de uitgifte van vergunningen op het gebied van veiligheid en brand. Werken aan een verordening inzake een "veiligheidscertificaat" voor gebouwen die toegankelijk zijn voor het publiek.
Belangrijkste betrokken partijen	Perspective, BMA, MSI, CityDev, Brulocalis, BE, hub.

Actie OT 5 -middellange en lange termijn trekkers Urban.brussels en Brussel omgeving	
Scenario 1	Ontwikkelen van een systeem voor stedenbouwkundige aangifte met een mogelijke impactanalyse voor tijdelijke bezettingen en tijdelijke activiteiten (met beperkte invloed) als onderdeel van een toekomstige wijziging van het COBAT.
Belangrijkste betrokken partijen	Perspective, BMA, SAU, CityDev, Brulocalis, Communa, Entrakt, Dzerostudio Architectes, toestand, BRAL,...

Actie OT 6T -middellange termijn trekkers Urban.brussels en Brussel omgeving	
Scenario 2	Op lange termijn voorzien om een éénloketsysteem en een gecombineerde vergunning voor tijdelijke bezetting in te voeren.
Belangrijkste betrokken partijen	Easy.brussels, Brulocalis, Perspective, BMA, ESRBHG, Beci, CBB-H, Ressources, Go4Circle, Haven van Brussel, CityDev...

Aanbevelingen

Aanbeveling OT 7 Trekker Perspectieve	
Titel van de actie	Waarborgen van de plaats van productieactiviteiten in gemengde zones
Belangrijkste betrokken partijen	Hub.brussels, Leefmilieu Brussel, Brussel Economie en Werkgelegenheid, BMA, CityDev, GPCE (coördinatie), Haven

Aanbeveling OT 8 - trekker Perspective	
Titel van de actie	Gebruikmaken van de mogelijkheden die de Richtplannen van aanleg (RPA) bieden om het aanbod van gebouwen voor tijdelijke bezetting te ontwikkelen

	en te voorzien in de behoefte aan ruimten.
Belangrijkste betrokken partijen	Urban, BMA, CityDev, Leefmilieu Brussel.

Aanbeveling OT 9 - <i>trekker</i> Perspective/CiReDe	
Titel van de actie	Zorgen voor een institutioneel kader dat bevorderlijk is voor sociale en milieu-innovatie binnen projecten voor tijdelijke bezetting.
Belangrijkste betrokken partijen	Urban, BMA, CityDev, MSI, Communa vzw, Toestand, BRAL, Entrakt, ...

GT 2 - Interregionale harmonisatie van de afvalwetgeving (HD).

Actie HD 1 - op korte termijn <i>trekker</i> Leefmilieu Brussel	
Titel van de actie	Harmoniseren van de vergunningen en administratieve verplichtingen voor het transport en de inzameling van afval.
Belangrijkste betrokken partijen	BE, OVAM, DG03, Go4Circle/COBEREC, ESRBHG, CESW, SERV/

Actie HD 2 - op korte termijn <i>trekker</i> Leefmilieu Brussel	
Titel van de actie	Digitalisatie van de rapportering en de traceerbaarheid.
Belangrijkste betrokken partijen	Go4Circle, COBEREC, RESSOURCES, ABP. Deze laatste kunnen een rol spelen als tester van de beoogde digitalisering.

Actie HD 3 - op middellange termijn <i>trekker</i> Leefmilieu Brussel	
Titel van de actie	Harmoniseren van de gewestelijke bepalingen inzake de vereisten met betrekking tot de einde-afvalfasestatus en zorgen voor de interregionale erkenning ervan om de capaciteit voor de terugwinning/verkoop van gereviseerde en gerecycleerde materialen op de Belgische markt te garanderen.

Belangrijkste betrokken partijen	Gewestregeringen, BE, OVAM, DG03, sectorfederaties (go4circle, coberec, agoria, ressources...).
---	---

Actie HD 4 - op middellange termijn <i>trekker Leefmilieu Brussel</i>	
Titel van de actie	Ontwikkelen van een catalogus van producten/materialen/uitrusting voor herplaatsing en methoden van terugwinning/voorbereiding voor herplaatsing die niet in aanmerking komen voor de afvalfasestatus en onder welke voorwaarden.
Belangrijkste betrokken partijen	Sectorfederaties (go4circle, CBB-H; coberec, agoria, ressources...), ROTOR, Recyk, lauréats be circular.

Actie HD 5 - op middellange termijn <i>trekker Leefmilieu Brussel</i>	
Titel van de actie	Uitbreiden van het aantal stromen waarvoor een procedure is gepland om de einde-afvalfasestatus te verkrijgen. Naast de AEEA zijn de stromen die momenteel worden bestudeerd hout, grondstoffen voor de bouw en uitgegraven grond. Het doel van deze fiche is een procedure vast te stellen voor de einde-afvalfasestatus van de textielstroom.
Belangrijkste betrokken partijen	Ressources, BECI, Isatio, Bonjour Maurice...

Actie HD 6 - <i>trekker Leefmilieu Brussel</i>	
Titel van de actie	Ontwikkelen van spiegelingen voor de classificatie van (niet-)gevaarlijk afval.
Belangrijkste betrokken partijen	Ressources, Go4Circle/Coberec, Essenscia, Agoria, Recupel, Recy-K, Belgische ondernemingen die actief zijn in gevaarlijk afval.

Actie HD 7 - op middellange termijn <i>trekker Leefmilieu Brussel</i>	
Titel van de actie	Ontwikkelen van de praktijk van overkoepelende milieuvergunningen die innovatie mogelijk maken op plaatsen die voor dit doel zijn ontworpen.

Belangrijkste betrokken partijen	Innoviris, CityDev, Greenbizz, Recy-K, Village Partenaire.
---	--

Actie HD 8 <i>trekker</i> Leefmilieu Brussel en Brussel Fiscaliteit	
Titel van de actie	Sorteren op bouwplaatsen vergemakkelijken
Belangrijkste betrokken partijen	(1) Confederatie Bouw Brussels hoofdstedelijk gewest (CBB-H), Ressources (2) Brussel Mobiliteit, Brulocalis, Leefmilieu Brussel, CBB-H.
Aanbeveling HD 9	
Titel van de actie	Verschillende aanbevelingen. 1. Ontwikkelen van een cartografie van stromen en bronnen 2. Versterken van de stimulans voor ecologisch ontwerp als onderdeel van de uitgebreide verantwoordelijkheid van de producenten. 3. Ontwikkeling van een geïntegreerde aanpak tussen sectoren ontwikkeling regio 's 4. Werken aan een fiscaliteit die gunstig is voor hertewerkstelling 5. Activeren van de hefboom van overheidsopdrachten 6. Werken aan een betere overeenstemming tussen vraag en aanbod van opslagruimte

GT 3 - Informatie met betrekking tot het rechtskader van een goed (SR)

Actie SR 1 <i>trekker</i> Urban.brussels	
Titel van de actie	Vaststellen van een online hub voor stedenbouwkundige informatie die beschikbaar wordt gesteld aan het publiek.
Belangrijkste betrokken partijen	Urban (Brugis), CIRB (Nova), gemeenten, hub.brussels, Leefmilieu Brussel

Actie SR 2 <i>Trekker</i> Urban.brussels	
Titel van de actie	Op de klassieke immowebistes (<i>bijvoorbeeld: websites van notarissen, immoweb, Inventimmo, ImmoVlan, immobilières agentschappen,...</i>) een waarschuwing aan de kopers/huurders toevoegen om hen aan te zetten de bestaande bouwvergunningen te controleren.

Belangrijkste betrokken partijen	Urban (Brugis), hub brussels, Citydev (Inventimmo), NEMS, BIV, Federia, Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, Immoweb
---	---

Actie SR 3 trekker CityDev	
Titel van de actie	Vergemakkelijken van de analyse van de overeenstemming tussen vraag en aanbod van een goed in het kader van de ontwikkeling van projecten binnen de circulaire economie.
Belangrijkste betrokken partijen	BECI, hub.brussels

Actie SR 4 trekkers Stuurcomité NOVA/Perspective	
Titel van de actie	Verbeteren van de volledigheid en nauwkeurigheid van de gegevens die zijn gecodeerd in de NOVA-toepassing voor het beheer van vergunningsaanvragen.
Belangrijkste betrokken partijen	Urban, CIBG (Nova), gemeenten, Perspective.

Actie SR 5 trekker CityDev	
Titel van de actie	Vaststellen van de precieze nuttige gegevens die moeten worden verstrekt met betrekking tot het rechtskader van een goed om het zoeken naar een goed voor professioneel gebruik te vergemakkelijken.
Belangrijkste betrokken partijen	hub.brussels, Urban, CIRB (Nova), gemeenten

Actie SR 6 trekker Urban.brussels	
Titel van de actie	Zorgen voor verschillende modaliteiten om gegevens over oudere stedenbouwkundige vergunningen beschikbaar te stellen.
Belangrijkste betrokken partijen	CIRB (Nova), gemeenten

Actie SR 7 trekker Urban.brussels	
--	--

Titel van de actie	Voortbouwen op alle informatiezoekopdrachten met betrekking tot stedenbouwkundige vergunningen om de NOVA-databank te vervolledigen.
Belangrijkste betrokken partijen	CIRB (Nova), gemeenten

Actie 8 SR - middellange-lange termijn <i>trekker Urban.brussels</i>	
Titel van de actie	Ervoor zorgen dat de verplichting om de verkoper/verhuurder (zowel publiek als privaats) en alle tussenpersonen te informeren over de stedenbouwkundige situatie van een op de markt gebracht goed wordt nageleefd
Belangrijkste betrokken partijen	Urban (Brugis), hub brussels, Citydev (Inventimmo), NEMS, BIV, Federia, Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, Immoweb

Actie SR 9 - op middellange tot lange termijn <i>trekker CityDev</i>	
Titel van de actie	Opstellen van een fiche "Waar vestig ik mijn economische activiteit?" in de catalogus met administratieve stappen van Easybrussels
Belangrijkste betrokken partijen	Easybrussels, hub.brussels, Urban.

Actie SR 10 <i>trekker Urban.brussels</i>	
Titel van de actie	Relevante authentieke gegevens van de instrumenten van NOVA (regionaal niveau) en BUNI (nationaal niveau) in het cartografische instrument van BRUGIS.
Belangrijkste betrokken partijen	CIBG, gemeenten